

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

GRUPY KAPITAŁOWEJ

za 2016 rok

sporządzone zgodnie

z Międzynarodowymi Standardami

Sprawozdawczości Finansowej

spis treści

1.	Sprawozdanie z sytuacji finansowej (bilans).....	3
2.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów (rachunek zysków i strat).....	5
3.	Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01.2016 - 31.12.2016	6
4.	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
5.	Dodatkowe informacje do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	8
6.	Podstawa sporządzenia oraz zasady rachunkowości.....	9
7.	Segmenty operacyjne	19
8.	Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	20
9.	Wartości niematerialne	21
10.	Wartość firmy.....	24
11.	Rzeczowe aktywa trwałe	24
12.	Aktywa w leasingu	25
13.	Inne aktywa długoterminowe	25
14.	Zapasy	26
15.	Należności krótkoterminowe	26
16.	Inwestycje krótkoterminowe.....	27
17.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	27
18.	Pochodne instrumenty finansowe	27
19.	Kapitał własny.....	28
20.	Rezerwy na zobowiązania	29
21.	Zobowiązania długoterminowe	30
22.	Zobowiązania krótkoterminowe	30
23.	Aktywa oraz rezerwa na podatek odroczony	31
24.	Rozliczenia międzyokresowe.....	31
25.	Wartość godziwa instrumentów finansowych	32
26.	Udziały niedające kontroli.....	32
27.	Przychody i koszty operacyjne	32
28.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	33
29.	Przychody i koszty finansowe.....	34
30.	Podatek dochodowy	34
31.	Sposób obliczenia zysku (straty) na jedną akcję zwykłą oraz rozwodnionego zysku (straty) na jedną akcję zwykłą	35
32.	Wypłata dywidendy.....	35
33.	Przepływy pieniężne	35
34.	Transakcje z podmiotami powiązanymi	35
35.	Aktywa oraz zobowiązania warunkowe	36
36.	Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych.....	36
37.	Zarządzanie kapitałem.....	37
38.	Zdarzenia po dniu bilansowym	37
39.	Pozostałe informacje	37
40.	Wybrane dane finansowe przeliczone na euro	39
41.	Struktura właścicielska kapitału podstawowego	39
42.	Wynagrodzenia organów stanowiących spółek w grupie kapitałowej sonel.....	40
43.	Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	41
44.	Zatrudnienie.....	41
45.	Zatwierdzenie	42

1. SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (BILANS)

AKTYWA	Noty	w tysiącach złotych	
		2016	2015
I. Aktywa trwałe		42 332	42 774
1. Wartości niematerialne	9	16 709	16 035
2. Rzeczowe aktywa trwałe	11	24 990	26 146
3. Należności długoterminowe		0	0
4. Inwestycje długoterminowe		46	0
4.1. Nieruchomości		0	0
4.2. Wartości niematerialne		0	0
4.3. Długoterminowe aktywa finansowe		46	0
b) w pozostałych jednostkach		46	0
- inne długoterminowe aktywa finansowe		46	0
4.4. Inne inwestycje długoterminowe		0	0
5. Inne aktywa długoterminowe		587	593
5.1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	23	80	60
5.2. Prawo wieczystego użytkowania gruntów	13	494	494
5.3. Inne rozliczenia międzyokresowe	13	13	39
6. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		0	0
II. Aktywa obrotowe		47 415	44 763
1. Zapasy	14	24 091	18 976
2. Należności krótkoterminowe	15	14 039	11 234
2.2. Od pozostałych jednostek		13 881	11 152
2.3. Należny zwrot podatku dochodowego od osób prawnych		158	82
3. Inwestycje krótkoterminowe	16	8 960	14 395
3.1. Krótkoterminowe aktywa finansowe		8 960	14 395
b) w pozostałych jednostkach		0	0
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne		8 960	14 395
d) inne aktywa pieniężne		0	0
3.2. Inne inwestycje krótkoterminowe		0	0
4. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	17	325	158
A k t y w a r a z e m		89 747	87 537

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ (BILANS CD)

PASYWA	Noty	w tysiącach złotych	
		2016	2015
I. Kapitał własny		73 815	73 010
1. Kapitał własny przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	19	73 814	72 750
1.1. Kapitał zakładowy		1 400	1 400
1.2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)		0	0
1.3. Akcje (udziały) własne (wielkość ujemna)		0	0
1.4. Kapitał zapasowy		39 441	35 769
w tym kapitał z emisji akcji powyżej ceny nominalnej		29 404	29 404
1.5. Pozostałe kapitały rezerwowe		23 642	23 642
1.6. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		77	-9
1.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych		-494	-623
1.8. Zysk niepodzielony - MSR (z lat ubiegłych)		371	371
1.9. Zysk (strata) netto		9 377	12 200
1.10. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)		0	0
2. Kapitał przypadający akcjonariuszom / udziałowcom nie sprawującym kontroli	26	1	260
II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		15 932	14 527
1. Rezerwy na zobowiązania		2 233	2 631
1.1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	23	298	248
1.2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	20	556	483
a) długoterminowa		85	68
b) krótkoterminowa		471	415
1.3. Pozostałe rezerwy	20	1 379	1 900
a) długoterminowe		585	276
b) krótkoterminowe		794	1 624
2. Zobowiązania długoterminowe	21	17	140
2.2. Wobec pozostałych jednostek		17	140
3. Zobowiązania krótkoterminowe	22	10 410	8 029
3.2. Wobec pozostałych jednostek		10 410	8 029
3.3. Podatek dochodowy od osób prawnych do zapłaty		0	0
4. Rozliczenia międzyokresowe	24	3 272	3 727
4.1. Inne rozliczenia międzyokresowe		3 272	3 727
a) długoterminowe		2 319	2 737
b) krótkoterminowe		953	990
P a s y w a r a z e m		89 747	87 537

2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW (RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT)

(wariant kalkulacyjny)	Noty	w tysiącach złotych	
		2016	2015
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:		81 682	90 464
1. Przychody netto ze sprzedaży produktów	27	78 693	87 148
2. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	27	2 989	3 316
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:		59 537	65 043
1. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	27	57 097	62 216
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów		2 440	2 827
III. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		22 145	25 421
IV. Koszty sprzedaży	27	10 371	7 930
V. Koszty ogólnego zarządu	27	4 075	5 160
VI. Zysk (strata) ze sprzedaży		7 699	12 331
VII. Pozostałe przychody operacyjne		2 111	1 970
1. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		87	81
2. Dotacje		1 003	1 730
3. Inne przychody operacyjne	28	1 021	159
VIII. Pozostałe koszty operacyjne		202	1 131
1. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		0	0
2. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		67	801
3. Inne koszty operacyjne	28	135	330
IX. Zysk (strata) z działalności operacyjnej		9 608	13 170
X. Przychody finansowe	29	540	469
1. Dywidendy i udziały w zyskach, w tym:		0	0
2. Odsetki, w tym:		127	139
3. Zysk ze zbycia inwestycji		0	0
4. Aktualizacja wartości inwestycji		0	0
5. Inne		413	330
XI. Koszty finansowe	29	157	259
1. Odsetki w tym:		30	20
2. Strata ze zbycia inwestycji		0	0
3. Aktualizacja wartości inwestycji		0	0
4. Inne		127	239
XII. Zysk (strata) z działalności gospodarczej		9 991	13 380
XIII. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych		0	0
1. Zyski nadzwyczajne		0	0
2. Straty nadzwyczajne		0	0
XIV. Zysk (strata) brutto		9 991	13 380
XV. Podatek dochodowy	30	746	1 262
a) część bieżąca		719	1 313
b) część odroczone		27	-51
XVI. Zysk (strata) netto		9 245	12 118
XVII. Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej		9 377	12 200
XVIII. Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom/udziałowcom nie sprawującym kontroli		-132	-82

INNE CAŁKOWITE DOCHODY

Zysk (strata) netto	9 245	12 118
Inne całkowite dochody		
Pozycje, które mogą być reklasyfikowane do wyniku w późniejszych okresach	86	52
- różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	86	52
Pozycje, które nie mogą być reklasyfikowane do wyniku w późniejszych okresach	0	0
Inne całkowite dochody netto ogółem	86	52
Łączne całkowite dochody	9 331	12 170
Całkowite dochody ogółem przypadające		
- akcjonariuszom Jednostki Dominującej	9 463	12 252
- udziałowcom / akcjonariuszom nie sprawującym kontroli	-132	-82

3. SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES 01.01.2016 - 31.12.2016

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01.2016 - 31.12.2016 (dane w tysiącach złotych)	Kapitał przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej								Kapitał przypadający akcjonariuszom / udziałowcom nie sprawującym kontroli	Razem
	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) z lat ubiegłych MSR	Zysk (strata) netto	Razem		
1. Stan na początek okresu	1 400	35 769	23 642	-9	11 577	371	0	72 750	260	73 010
a) Zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b) Korekty błędów podstawowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Stan na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównawczych	1 400	35 769	23 642	-9	11 577	371	0	72 750	260	73 010
3. Zwiększenia	0	3 673	0	86	0	0	9 377	13 136	0	13 136
a) podział zysku / pokrycie straty	0	3 673	0	0	0	0	0	3 673	0	3 673
b) nabycie udziałów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c) inne	0	0	0	86	0	0	9 377	9 463	0	9 463
4. Zmniejszenia	0	0	0	0	12 073	0	0	12 073	259	12 332
a) podział zysku / pokrycie straty	0	0	0	0	3 673	0	0	3 673	0	3 673
b) umorzenie akcji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c) inne	0	0	0	0	8 400	0	0	8 400	259	8 659
5. Stan na koniec okresu	1 400	39 441	23 642	77	-495	371	9 377	73 814	1	73 815

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 (dane w tysiącach złotych)	Kapitał przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej								Kapitał przypadający akcjonariuszom / udziałowcom nie sprawującym kontroli	Razem
	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Zysk (strata) z lat ubiegłych	Zysk (strata) z lat ubiegłych MSR	Zysk (strata) netto	Razem		
1. Stan na początek okresu	1 400	34 742	23 642	-60	7 403	371	0	67 498	339	67 837
a) Zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b) Korekty błędów podstawowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Stan na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównawczych	1 400	34 742	23 642	-60	7 403	371	0	67 498	339	67 837
3. Zwiększenia	0	1 026	0	51	0	0	12 200	13 277	0	13 277
a) podział zysku / pokrycie straty	0	1 026	0	0	0	0	0	1 026	0	1 026
b) nabycie udziałów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c) inne	0	0	0	51	0	0	12 200	12 251	0	12 251
4. Zmniejszenia	0	0	0	0	8 026	0	0	8 026	79	8 105
a) podział zysku / pokrycie straty	0	0	0	0	1 026	0	0	1 026	0	1 026
b) umorzenie akcji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c) inne	0	0	0	0	7 000	0	0	7 000	79	7 079
5. Stan na koniec okresu	1 400	35 769	23 642	-9	-623	371	12 200	72 750	260	73 010

4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

(metoda pośrednia)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Zysk (strata) netto	9 377	12 201
II. Korekty razem	-1 192	3 380
1. Zyski (straty) mniejszości	-258	-83
2. Amortyzacja	6 060	7 153
3. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	101	11
4. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	-102	-123
5. (Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	-87	96
6. Podatek dochodowy naliczony	719	1 313
7. Podatek dochodowy zapłacony	-882	-1 395
8. Zmiana stanu rezerw	-399	912
9. Zmiana stanu zapasów	-5 114	-4 588
10. Zmiana stanu należności	-2 805	1 575
11. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	2 709	248
12. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-1 105	-1 744
13. Inne korekty	-29	5
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II) - metoda pośrednia	8 185	15 581
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	233	298
1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	0	160
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	0	0
3. Z aktywów finansowych, w tym:	233	138
b) w pozostałych jednostkach	233	138
-odsetki	233	138
- inne wpływy z aktywów finansowych	0	0
4. Inne wpływy inwestycyjne	0	0
II. Wydatki	5 663	5 009
1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	5 663	5 009
2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	0	0
3. Na aktywa finansowe, w tym:	0	0
b) w pozostałych jednostkach	0	0
4. Inne wydatki inwestycyjne	0	0
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	-5 430	-4 711
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	1 031	2 079
1. Wpływy netto z emisji akcji (wydania udziałów) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	0	0
2. Kredyty i pożyczki	549	446
3. Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
4. Inne wpływy finansowe	482	1 633
II. Wydatki	9 171	7 399
1. Nabycie akcji (udziałów) własnych	0	0
2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	8 400	7 000
3. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	0	0
4. Spłaty kredytów i pożyczek	635	0
5. Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0
6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych	0	176
7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	111	171
8. Odsetki	11	15
9. Inne wydatki finansowe	14	37
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	-8 140	-5 320
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	-5 385	5 550
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	-5 435	5 594
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-50	44
F. Środki pieniężne na początek okresu	14 395	8 801
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/- D), w tym:	8 960	14 395
- o ograniczonej możliwości dysponowania	0	0

5. DODATKOWE INFORMACJE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**Informacje ogólne**

a) Informacje o Jednostce Dominującej

Podstawowe dane o Jednostce Dominującej.

Nazwa Firmy:	Sonel Spółka Akcyjna
Siedziba:	58-100 Świdnica ul. Wokulskiego 11,
Organ Rejestrowy:	Krajowy Rejestr Sądowy
Numer wpisu do KRS:	0000090121 z dnia 14-02-2002

Podstawowy przedmiot działalności to: działalność produkcyjna w branży elektronicznej i elektrotechnicznej. W szczególności w spółce odbywa się produkcja przyrządów pomiarowych oraz usługowy montaż elementów elektronicznych.

b) Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki Dominującej

Jednostka Dominująca - Sonel S.A. jest firmą produkcyjną specjalizującą się w produkcji elektronicznych przyrządów pomiarowych. Ponadto przedsiębiorstwo świadczy usługi w zakresie montażu elementów elektronicznych w technologii SMT i THT oraz w zakresie sprawdzania metrologicznego przyrządów pomiarowych. Firma prowadzi działalność od 21-02-1994 roku, najpierw pod firmą TIM Spółka z o.o., później, jako Sonel Spółka z o.o. Od 01-07-1998 roku jest Spółką Akcyjną. W 2008 roku Spółka została wprowadzona na Giełdę Papierów Wartościowych.

Kapitał zakładowy Spółki wynosi 1.400.000 złotych i dzieli się na 14.000.000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 10 groszy każda.

Organami spółki dominującej są:

- Zarząd,
- Rada Nadzorcza,
- Walne Zgromadzenie.

Na dzień 31.12.2016 r. skład Zarządu Sonel S.A. przedstawiał się następująco:

• Krzysztof Wieczorkowski	Prezes Zarządu
• Jan Walulik	Wiceprezes Zarządu
• Wojciech Kwiatkowski	Członek Zarządu

W Spółce jest ustanowiony prokurent w osobie Jolanty Drozdowskiej.

Rada Nadzorcza w 2016 roku składała się z następujących osób:

• Andrzej Diakun	Przewodniczący Rady Nadzorczej
• Mirosław Nowakowski	Członek Rady Nadzorczej
• Maciej Posadzy	Członek Rady Nadzorczej
• Jan Siniarski	Członek Rady Nadzorczej
• Stanisław Zajac	Członek Rady Nadzorczej

W 2016 roku nie dokonano zmian w składzie Rady Nadzorczej.

c) Charakter działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności spółki dominującej oraz jej spółek zależnych jest:

- Produkcja i sprzedaż przyrządów pomiarowych
- Produkcja elektroniczna na zlecenie
- Dystrybucja produktów Sonel SA
- Produkcja liczników energii elektrycznej
- Usługi laboratorium pomiarowego
- Handel internetowy produktami Smart Home

Informacje o grupie kapitałowej

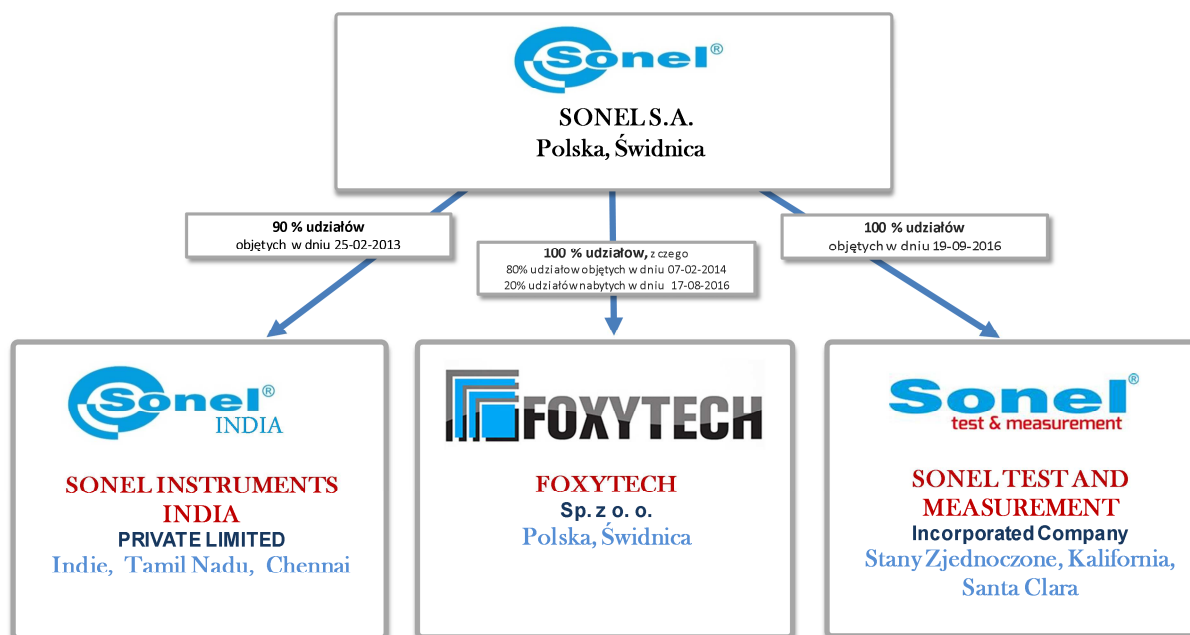
W roku 2013 roku Sonel S.A. została udziałowcem spółki Sonel Instruments India Prv. Ltd. z siedzibą w Indiach. Podmiot ten został zarejestrowany w dniu 25.02.2013 r. Sonel S.A. posiada 90% udziałów w kapitale zakładowym nowej spółki. Pozostałe 10% posiada obywatel Indii.

W dniu 07-02-2014 r. Sonel S.A. zawiązała z partnerem zagranicznym Holley Metering LTD (obecnie: Holley Group Co., Ltd) z siedzibą w Hangzhou (CN) nowy podmiot gospodarczy - Foxytech Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą w Świdnicy. Kapitał zakładowy spółki wynosi 2 000 000 zł. i dzieli się na 40.000 udziałów po 50 zł. W wyniku zawartej umowy Sonel S.A. posiadała 80 % udziałów, a Holley Metering Ltd. (obecnie: Holley Group Co., Ltd) 20% udziałów w kapitale zakładowym zawiązanej spółki. W dniu 17-08-2016 Sonel S.A. nabyła 20 % udziałów za kwotę 120 000 złotych, stając się jednocześnie jedynym udziałowcem Foxytech Spółka z o.o.

W dniu 19-09-2016 roku Sonel S.A. została właścicielem 100 % udziałów w podmiocie zależnym o nazwie Sonel Test and Measurement Inc., z siedzibą w Santa Clara w Stanach Zjednoczonych.

Wobec czego aktualny kształt grupy kapitałowej na koniec 2016 roku przedstawia się następująco:

Czas trwania Grupy Kapitałowej Sonel jest nieoznaczony.

Sprawozdanie finansowe sporządzono:
za okres od 01-01-2016 do 31-12-2016 w zakresie sprawozdania z całkowitych dochodów oraz wg stanu na dzień 31-12-2016
w zakresie sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej Sonel.

Dane porównywalne prezentowane są:
za okres od 01-01-2015 do 31-12-2015 w zakresie sprawozdania z całkowitych dochodów oraz wg stanu na dzień 31-12-2015
w zakresie sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej Sonel.

d) Zatwierdzenie sprawozdania

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2016 r. (wraz z danymi porównawczymi) zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki dominującej dnia 27-03-2017 roku.

6. PODSTAWA SPORZĄDZENIA ORAZ ZASADY RACHUNKOWOŚCI

a) Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Sonel zostało sporządzone w oparciu o: Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz o stosowne interpretacje wydawane przez Radę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (IASB), obowiązujące w momencie sporządzania sprawozdania i jest z nimi w całości zgodne. Ogół tych przepisów nazwany jest w dalszej części opracowania w skrócie MSSF.

Emitent sporządza sprawozdanie zgodnie z zasadą memoriałową, z wyjątkiem informacji o przepływach pieniężnych.

Sprawozdanie zostało zaprezentowane zgodnie z zasadą agregowania i istotności.

W sprawozdaniu nie dokonuje się żadnych kompensat, poza wymaganymi w MSSF lub MSR.

Walutą funkcjonalną Spółki dominującej oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej).

Sprawozdania finansowe spółek zagranicznych dla celów konsolidacji przeliczane są na walutę polską według zasad zaprezentowanych poniżej w zasadach rachunkowości.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki wchodzące w skład Grupy.

Zaokrąglenia dokonuje się matematycznie do pełnego tysiąca złotych.

Sprawozdanie finansowe i dane porównywalne prezentowane w niniejszym sprawozdaniu nie podlegały przekształceniom.

W przedstawionym sprawozdaniu finansowym lub porównywalnych danych finansowych nie dokonano korekt wynikających z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania o sprawozdaniach finansowych, ponieważ takie zastrzeżenia nie wystąpiły.

Niektóre elementy sprawozdania finansowego są zaprezentowane w euro wypełniając obowiązki sprawozdawcze wynikające z funkcjonowania w obrocie publicznym.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły procesy łączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności.

b) Zmiany standardów lub interpretacji

Nowe i zmienione standardy i interpretacje przyjęte do stosowania w UE w 2016 roku obejmują:

Od dnia 1 stycznia 2016 roku Spółkę obowiązują następujące zmiany do standardów:

- Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych pt. Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji,

- Plany określonych świadczeń: Składki pracowników – Zmiany do MSR 19,
- Zmiany do MSSF 11 dotyczące nabycia udziału we wspólnej działalności,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 38 dotyczące amortyzacji,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 dotyczące upraw roślinnych,
- Zmiany do MSR 27 dotyczące metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych,
- Zmiany do MSSF 10 i 12 oraz do MSR 28 pt. Jednostki inwestycyjne: stosowanie wyjątku w zakresie konsolidacji,
- Roczne zmiany MSSF 2012-2014,
- Roczne zmiany MSSF 2010-2012.

Zastosowanie zmian do standardów nie miało wpływu na politykę rachunkowości Spółki w odniesieniu do aktywów i zobowiązań posiadanych przez Spółkę na koniec okresu sprawozdawczego i okresu porównywalnego oraz transakcji zrealizowanych przez Spółkę w trakcie okresu sprawozdawczego i okresu porównywalnego, ani na niniejsze sprawozdanie finansowe.

Powyższe zmiany do standardów zostały do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zatwierdzone do stosowania przez Unię Europejską.

STANDARDY I INTERPRETACJE NIEOBOWIĄZUJĄCE, ZATWIERDZONE DO STOSOWANIA PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ, KTÓRYCH SPÓŁKA NIE ZASTOSOWAŁA PRZED DATĄ WEJŚCIA W ŻYCIE:

- MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami. MSSF 15 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie. Nowy standard zastępuje MSR 11 i 18 oraz interpretacje: KIMSF 13, 15 i 18 oraz SKI 31. Spółka stosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w wysokości ceny transakcyjnej w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

- MSSF 9 Instrumenty finansowe. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie. Spółka stosuje MSSF 9 od 1 stycznia 2018 r. Standard wprowadza jeden model przewidujący dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych. Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmiennym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w pozostałych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy. W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślejsze dopasowanie rachunkowości zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

STANDARDY I INTERPRETACJE NIEOBOWIĄZUJĄCE I DO DNIA PUBLIKACJI NINIEJSZEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO NIEZATWIERDZONE DO STOSOWANIA PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ.

- Zmiany do MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe oraz MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach pt.: Sprzedaż lub przekazanie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem. Rada wprowadziła poprawki usuwające nieścisłości pomiędzy MSSF 10 a MSR 28 w zakresie ujęcia księgowego utraty kontroli nad podmiotem zależnym, a także ograniczeń w zakresie ujmowania zysków lub strat wynikających z wniesienia do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia aktywów niepieniężnych. W MSR 28 uściślono, że w przypadku, gdy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „przedsięwzięcie” zgodnie z definicją zawartą w MSSF3, wtedy inwestor ujmuje pełny zysk lub stratę zrealizowaną na tej transakcji; w przeciwnym wypadku inwestor ujmuje zysk lub stratę powstałą na transakcji wyłącznie w wysokości proporcjonalnej do udziałów innych inwestorów w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Zgodnie z MSSF 10, jeżeli jednostka dominująca straci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „przedsięwzięcia” zgodnie z definicją z MSSF 3, w wyniku transakcji ze swoją jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem wycenianym metodą praw własności, wtedy jednostka dominująca ujmuje zysk/stratę na tej transakcji tylko do wysokości udziałów inwestorów niepowiązanych z tą jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem. Pozostała wartość zysku/straty podlega eliminacji z wartością bilansową istniejącej inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.

Powyższe zmiany pierwotnie miały obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później, jednak Rada zdecydowała o odroczeniu tego terminu, nie wskazując konkretnej daty.

- MSSF 16 – Leasing. MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Spółka stosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 r. Nowy standard zastępuje MSR 17 oraz interpretacje: KIMSF 4, SKI 15 i 27 i wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy, zgodnie, z którym wszystkie umowy spełniające definicję leasingu zawarte na okres dłuższy niż 12 miesięcy będą ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej leasingobiorcy, chyba że wartość składnika aktywów będzie niska. Zgodnie z nowym standardem leasingobiorca ujmie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie do zapłaty za to prawo. Sposób ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingodawcy nie ulegnie zmianie.

- Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy pt. Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z niezrealizowanych strat.

Zmiany doprecyzowują sposób ujmowania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z wyceny instrumentów dłużnych w wartości godziwej. Rada doprecyzowała, że niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych

wycenianych w wartości godziwej, a dla celów podatkowych według ceny nabycia, mogą powodować powstanie ujemnych różnic przejściowych. Poprawki stanowią również, że wartość bilansowa danego składnika aktywów nie ogranicza szacunków wartości przyszłych dochodów do opodatkowania. Ponadto, w przypadku porównania ujemnych różnic przejściowych do przyszłych dochodów do opodatkowania, przyszłe dochody do opodatkowania nie będą obejmować odliczeń podatkowych wynikających z odwrócenia tych ujemnych różnic przejściowych.

Powyższe zmiany będą obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- Zmiany do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych pt. Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji.

Zgodnie z poprawkami jednostka powinna ujawnić informacje, które pozwolą użytkownikom sprawozdań finansowych dokonać oceny zmian w wartości zobowiązań zakwalifikowanych do działalności finansowej jednostki, w tym zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i zmian niepieniężnych.

Zmiany do MSR 7 będą obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później.

- Zmiany do MSSF 15 Przychody z umów z klientami. Zmiany mają na celu wyjaśnienie niektórych wymagań standardu oraz zapewnienie dodatkowego wsparcia dla przedsiębiorstw stosujących MSSF 15 po raz pierwszy. Poprawki wyjaśniają, w jaki sposób należy:

- identyfikować zobowiązanie do wykonania świadczenia (przyrzeczenie do przekazania dobra lub świadczenia usługi na rzecz klienta),

- ustalać czy jednostka jest dostawcą dóbr lub usług, czy pośrednikiem (odpowiedzialnym za zorganizowanie dostawy dóbr lub usług),

- ustalać czy przychód z udzielenia licencji powinien być rozpoznawany w jednym momencie, czy w miarę upływu czasu.

Ponadto, zmiany do standardu wprowadzają dodatkowe ulgi dla jednostek, w których MSSF 15 został zastosowany po raz pierwszy.

Powyższe zmiany będą obowiązywać dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub później.

- Zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji. Poprawki do standardu mają na celu wyjaśnienie sposobu ujęcia w księgach rachunkowych określonych typów transakcji. Poprawki zawierają wytyczne dotyczące:

- uwzględniania warunków nabycia uprawnień oraz warunków innych niż warunki nabycia uprawnień w wycenie płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych,

- transakcji płatności w formie akcji z cechą rozliczenia netto w celu wypełnienia obowiązku podatkowego,

- modyfikacji warunków płatności w formie akcji, która zmienia klasyfikację transakcji z rozliczanej w środkach pieniężnych na rozliczaną w instrumentach kapitałowych.

Zmiany do MSSF 2 obowiązywać będą dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- Zmiany do MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe. Poprawki dotyczą zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe wraz z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe.

Zgodnie ze zmianami, podmioty których model gospodarczy zakłada przede wszystkim wystawianie umów ubezpieczeniowych, będą mogły odroczyć zastosowanie MSSF 9 do 2021 roku. Alternatywnie, jednostki będą mogły wdrożyć MSSF 9 przed wdrożeniem nowego standardu dotyczącego umów ubezpieczeniowych i wtedy będą mogły ujmować powstałą z tego powodu część niedopasowań rachunkowych i tymczasowych wahań (zmienności), w innych całkowitych dochodach, zamiast w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Zmiany do MSSF 4 obowiązywać będą dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- Roczne zmiany MSSF 2014-2016, które wyjaśniają, poprawiają lub usuwają zbędne zapisy w standardach:

- MSSF 12 Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach (zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później),

- MSSF 1 Zastosowanie MSSF po raz pierwszy (zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub później),

- MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub później).

- Interpretacja KIMSF 22 Transakcje w walutach obcych i wynagrodzenie płatne z góry, odnosząca się do kursu wymiany stosowanego w transakcjach w walucie obcej, które obejmują zapłatę lub otrzymanie wynagrodzenia z wyprzedzeniem (zaliczki). Zgodnie z interpretacją, dniem transakcji dla celów ustalenia kursu wymiany stosowanego na moment początkowego ujęcia odnośnego składnika aktywów, kosztu lub przychodu (lub ich części) jest dzień, w którym jednostka początkowo rozpoznała niepieniężny składnik aktywów lub niepieniężne zobowiązanie wynikające z zapłaty lub otrzymania płatności zaliczkowej.

Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub później.

- Poprawki do MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne, które precyzują, że jednostka powinna dokonać przeniesienia nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych tylko wtedy, gdy zmienił się sposób wykorzystania danej nieruchomości, tj. gdy dana nieruchomość zaczęła lub przestała spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnej oraz gdy istnieją dowody potwierdzające zmianę sposobu jej użytkowania.

Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub później i nie będą miały wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Spółka zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące na dzień sprawozdawczy zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Wpływ nowych regulacji na przyszłe sprawozdania Spółki

Nowe standardy oraz ich zmiany nie powinny mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Spółki. Zmiany standardów i interpretacji MSSF, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego nie miały istotnego wpływu na niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe.

c) Zasady rachunkowości

Jednostka dominująca od dnia 01-01-2009 r. (zgodnie z uchwałą nr 20 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Sonel SA z dnia 30-06-2008 r.), prowadzi politykę rachunkowości zgodną z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości / Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Stosowane metody wyceny składników majątkowych wynikają ze standardowych zasad opisanych w MSSF. W zakresie, w którym MSSF dopuszczają wybór, metody wycen zmierzają do realnego ustalenia wartości składnika w sposób nienaruszający zasady ostrożności przy wycenie.

Prezentacja sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej - sprawozdanie finansowe prezentowane jest zgodnie z MSR 1.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów prezentowane jest w wariantcie kalkulacyjnym, natomiast Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych sporządzony jest metodą pośrednią.

W przypadku retrospektywnego wprowadzenia zmian zasad rachunkowości lub korekty błędów, Grupa prezentuje sprawozdanie z sytuacji finansowej przedsiębiorstwa sporządzone dodatkowo na początek okresu porównawczego.

Segmenty operacyjne

Grupa kapitałowa jak dotąd prowadziła działalność względnie jednorodną i nie można mówić o segmentacji działalności. Poszczególne sfery działalności wzajemnie się przenikają, są realizowane na tej samej bazie produkcyjnej, dla potrzeb realizacji zadań zaopatrzenie jest dokonywane u tych samych dostawców, zdarza się, że jeden odbiorca realizuje zamówienia w różnych obszarach ofertowanych przez Grupę.

Konsolidacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki dominującej oraz sprawozdania finansowe spółek, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę tj. spółek zależnych, sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 r. Przez kontrolę rozumie się zdolność wpływania na politykę finansową i operacyjną Spółki zależnej w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym sporządza się na ten sam dzień bilansowy tj. na 31 grudnia. W przypadkach gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych spółek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez Spółkę z zasadami stosowanymi przez Grupę Kapitałową.

Spółki zależne obejmowane są konsolidacją metodą pełną.

Metoda konsolidacji pełnej polega na łączeniu sprawozdań finansowych Spółki dominującej oraz spółek zależnych poprzez zsumowanie, w pełnej wartości, poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. W celu zaprezentowania Grupy Kapitałowej w taki sposób, jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą dokonuje się następujących wyłączeń:

- na moment nabycia kontroli ujmowana jest wartość firmy lub zysk zgodnie z MSSF 3,
- określane są i prezentowane oddzielnie udziały niedające kontroli,
- salda rozliczeń między spółkami Grupy Kapitałowej i transakcje (przychody, koszty, dywidendy) wyłącza się w całości,
- wyłączeniu podlegają zyski i straty z tytułu transakcji zawieranych wewnątrz Grupy Kapitałowej, które są ujęte w wartości bilansowej aktywów, takich jak zapasy i środki trwałe, straty z tytułu transakcji wewnątrz Grupy analizowane są pod kątem utraty wartości aktywów z perspektywy Grupy,
- ujmuje się podatek odroczony z tytułu różnic przejściowych wynikających z wyłączenia zysków i strat osiągniętych na transakcjach zawartych wewnątrz Grupy Kapitałowej (zgodnie z MSR 12).

Udziały niedające kontroli wykazywane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych i reprezentują tę część dochodów całkowitych oraz aktywów netto spółek zależnych, które przypadają na podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej. Grupa alokuje dochody całkowite spółek zależnych pomiędzy akcjonariuszy Spółki dominującej oraz podmioty niekontrolujące na podstawie ich udziału we własności.

Transakcje w walutach obcych

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotym polskim (PLN), który jest również walutą funkcjonalną Spółki dominującej. Transakcje ujmowane są po kursie średnim NBP z dnia poprzedzającego dzień realizacji operacji gospodarczej. Zapłaty są realizowane odpowiednio po kursie sprzedaży lub kupna walut obcych w banku Emitenta.

Po rozliczeniu płatności powstałe różnice kursowe są odnoszone na przychody lub koszty finansowe.

Kolejne różnice kursowe powstają z tytułu realizacji kupna i sprzedaży walut obcych z rachunków bankowych.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę polską po kursie zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy tj. po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów jednostki zagranicznej jest przeliczane po średnim kursie z końca każdego miesiąca w danym roku obrotowym.

Dane w euro zaprezentowano po przeliczeniu wg następujących kursów:

Sposób ustalenia kursu do przeliczenia	Cena 1 euro w złotych	Elementy sprawozdania
		przeliczone wg kursu
Kurs średni NBP na 31-12-2016	4,4240	aktywa i pasywa
Kurs średni NBP na 31-12-2015	4,2615	aktywa i pasywa
Średnia arytmetyczna kursów średnich na koniec każdego miesiąca okresu od stycznia do grudnia 2016	4,3757	sprawozdanie z całkowitych dochodów
Średnia arytmetyczna kursów średnich na koniec każdego miesiąca okresu od stycznia do grudnia 2015	4,1849	sprawozdanie z całkowitych dochodów

Kursy średnie euro w każdym okresie, obliczone, jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie:

Data 2015	Kurs średni NBP	Data 2016	Kurs średni NBP
2015-01-30	4,2081	2016-01-29	4,4405
2015-02-27	4,1495	2016-02-29	4,3589
2015-03-31	4,0890	2016-03-31	4,2684
2015-04-30	4,0337	2016-04-29	4,4078
2015-05-29	4,1301	2016-05-31	4,3820
2015-06-30	4,1944	2016-06-30	4,4255
2015-07-31	4,1488	2016-07-29	4,3684
2015-08-31	4,2344	2016-08-31	4,3555
2015-09-30	4,2386	2016-09-30	4,3120
2015-10-30	4,2652	2016-10-31	4,3267
2015-11-30	4,2652	2016-11-30	4,4384
2015-12-31	4,2615	2016-12-30	4,4240

kursy średnie NBP obowiązujące za okresy kończące się na ostatni dzień każdego kwartału 2015 i 2016 roku:

2015		2016	
Średni kurs od stycznia do marca	4,1489	Średni kurs od stycznia do marca	4,3559
Średni kurs od stycznia do czerwca	4,1341	Średni kurs od stycznia do czerwca	4,3805
Średni kurs od stycznia do września	4,1585	Średni kurs od stycznia do września	4,3688
Średni kurs od stycznia do grudnia	4,1849	Średni kurs od stycznia do grudnia	4,3757

najwyższy i najniższy kurs średni NBP w każdym okresie:

Kurs	Kurs euro w złotych	
	2015 rok	2016 rok
Najwyższy średni NBP	4,3580	4,5035
Najniższy średni NBP	3,9822	4,2355

Kursy średnie NBP dla rupii indyjskich euro i dolara, obowiązujące za okresy kończące się na ostatni dzień każdego miesiąca 2016 roku oraz kurs średni, minimalny i maksymalny liczony z wszystkich wskazań dziennych NBP:

Data kursu średniego według NBP	USD	EURO	Rupia (cena za 100 rupii)
2016-01-29	4,0723	4,4405	5,9995
2016-02-29	3,9935	4,3589	5,8356
2016-03-31	3,7590	4,2684	5,6814
2016-04-29	3,8738	4,4078	5,8258
2016-05-31	3,9369	4,3820	5,8548
2016-06-30	3,9803	4,4255	5,8936
2016-07-29	3,9364	4,3684	5,8707
2016-08-31	3,9082	4,3555	5,8369
2016-09-30	3,8558	4,3120	5,7856
2016-10-31	3,9488	4,3267	5,9156
2016-11-30	4,1721	4,4384	6,0908
2016-12-30	4,1793	4,4240	6,1551
Średnia w roku	3,9435	4,3637	5,8672
kurs maksymalny w roku	4,2493	4,5035	6,2569
kurs minimalny w roku	3,7193	4,2355	5,6067

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się, jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości, która koryguje koszty odsetek.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują znaki towarowe, patenty i licencje, oprogramowanie komputerowe, koszty prac rozwojowych oraz pozostałe wartości niematerialne, które spełniają kryteria ujęcia określone w MSR 38.

Wartości niematerialne są to nabyte przez jednostkę lub wytworzone we własnym zakresie, zaliczane do aktywów trwałych, niezakwalifikowane do inwestycji prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok i przeznaczone na potrzeby jednostki. W szczególności są to:

autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, koszty zakończonych prac rozwojowych prowadzonych przez jednostkę na własne potrzeby, poniesione przed podjęciem produkcji lub zastosowaniem technologii.

Wartości niematerialne są wyceniane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej przedsiębiorstwa są pomniejszone o odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe), a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne od wartości niematerialnych o cenie nabycia powyżej 3.500 zł są dokonywane od miesiąca następnego po miesiącu przyjęcia do użytkowania. Wartości niematerialne o cenie nabycia do 3.500 zł mogą być umarżane jednorazowo.

Okresy amortyzacji są ustalane w oparciu o przewidywany czas efektywnej przydatności ekonomicznej. W razie zmiany przewidywanego okresu przydatności ekonomicznej może nastąpić wydłużenie lub skrócenie okresu umarżania, o ile jest to zmiana istotna dla oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa lub określonej części działalności firmy lub grupy zleceń produkcyjnych związanych z pewną grupą kosztów poniesionych na określony asortyment. Wartości niematerialne powstałe w wyniku prowadzenia prac wdrożeniowych bada się corocznie pod kątem możliwości uzyskiwania dodatkich przepływów finansowych i ogólnej przydatności. W razie stwierdzenia prawdopodobieństwa nierentowności opracowywanego produktu wartość prac ulega rozliczeniu w koszty okresu, w którym stwierdzono trwałą utratę ekonomicznej przydatności.

W pozycji tej wykazywane są również wartości niematerialne, które nie zostały jeszcze oddane do użytkowania (wartości niematerialne w trakcie wytwarzania).

W Spółce Sonel prowadzone są prace rozwojowe związane z opracowaniem i wdrożeniem nowych produktów. W szczególności są to zaawansowane technologicznie przyrządy do pomiaru wartości elektrycznych o skomplikowanej strukturze elektronicznej oraz złożonym interfejsie użytkownika wymagającym dużych nakładów programistycznych.

Nakłady bezpośrednio związane z pracami rozwojowymi ujmowane są, jako wartości niematerialne, tylko wtedy, gdy spełnione są następujące kryteria:

- ukończenie składnika wartości niematerialnych jest wykonalne z technicznego punktu widzenia tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- Spółka zamierza ukończyć składnik oraz rozpocząć jego użytkowanie bądź sprzedaż,
- Spółka jest zdolna do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- składnik wartości niematerialnych będzie przynosił korzyści ekonomiczne,
- dostępne są środki techniczne, finansowe i inne niezbędne do ukończenia prac rozwojowych w celu sprzedaży lub użytkowania składnika,
- nakłady poniesione w trakcie prac rozwojowych można wiarygodnie wycenić i przyporządkować do danego składnika wartości niematerialnych.

Nakłady ponoszone na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Ocena przyszłych korzyści odbywa się na podstawie zasad określonych w MSR 36.

Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego, zgodnie z którym składniki aktywów są ujmowane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Zakończone prace rozwojowe są amortyzowane liniowo przez przewidywany okres uzyskiwania korzyści, który wynosi od 3 do 8 lat.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania.

Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, niezakwalifikowane do inwestycji, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytkowania i przeznaczone na potrzeby jednostki:

nieruchomości - w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy, ulepszenia w obcych środkach trwałych.

Do aktywów trwałych jednostki zalicza się również obce środki trwałe przyjęte przez jednostkę do używania na mocy umowy, zgodnie z którą jedna ze stron (finansujący) oddaje drugiej stronie (korzystającemu) środki trwałe do odpłatnego używania lub również pobierania pożytków na czas oznaczony.

Środki trwałe zasadniczo wyceniane są w cenie nabycia powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem środka trwałego do stanu zdatnego do używania, koszty transportu, załadunku, wyładunku, montażu. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej są pomniejszone o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

W związku ze zmianą polityki rachunkowości, na dzień przejścia na MSSF przeszacowano do wartości godziwej część nieruchomości. Ponadto dokonano korekt retrospektywnych w zakresie okresów amortyzacji dla tych środków trwałych, dla których wartość bilansowa w sposób istotny, z punktu widzenia oceny majątkowej i analizy rentowności procesów gospodarczych różni się od amortyzacji, jaka by miała miejsce przy stosowaniu zasad MSSF w pełnym zakresie w okresach przed dniem przejścia.

Środki trwałe wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie wycenia się w koszcie wytworzenia.

Wartość początkowa środków trwałych ulega podwyższeniu o wartość nakładów poniesionych na ich ulepszenie.

Odpisy amortyzacyjne od środków trwałych są dokonywane od miesiąca następnego po miesiącu przyjęcia do użytkowania w cyklu comiesięcznym zgodnie z planem amortyzacji. Stawki oraz metody amortyzacji wynikają z planowanej ekonomicznej użyteczności. W razie zmiany przewidywanego okresu przydatności ekonomicznej może nastąpić wydłużenie lub skrócenie okresu umarżania, o ile jest to zmiana istotna dla oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa lub określonej części działalności firmy. Środki trwałe o wartości do 3.500 zł mogą być umarżane jednorazowo w miesiącu przyjęcia do użytkowania.

Po początkowym ujęciu rzeczowe aktywa trwałe, za wyjątkiem gruntów, wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy lub montażu i przekazania środka trwałego do używania.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, który dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Grupa	Okres
Budynki i budowle	40 lat
Maszyny i urządzenia	5-10 lat
Środki transportu	5 lat
Pozostałe środki trwałe	5 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu oddania do użytkowania. Ekonomiczne okresy użyteczności oraz metody amortyzacji są weryfikowane raz w roku, powodując ewentualną korektę odpisów amortyzacyjnych w kolejnych latach.

Do wyceny gruntów zastosowano model oparty na wartości przeszacowanej. Wartość gruntów nie podlega amortyzacji ze względu na nieokreślony okres użytkowania.

Nadwyżkę z przeszacowania gruntów zalicza się do innych całkowitych dochodów i wykazuje w łącznej kwocie w kapitale własnym. Wzrost wartości godziwej gruntów wykazywany jest jako przychód, w stopniu, w jakim odwraca on zmniejszenie wartości z tytułu przeszacowania, które poprzednio ujęto jako koszt danego okresu.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z sprawozdania z sytuacji finansowej przedsiębiorstwa po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży, likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

Środki trwałe w budowie są to zaliczane do aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy, montażu, kompletowania lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego.

Środki trwałe w budowie wycenia się nie rzadziej, niż na dzień bilansowy w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Inwestycje to aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów i uzyskania z nich przychodów w formie odsetek, dywidend (udziału w zyskach) lub innych pożytków, w tym również w transakcji handlowej.

W przypadku kiedy zachodzi duże prawdopodobieństwo, że posiadane przez jednostkę długoterminowe aktywa finansowe, nieruchomości lub wartości niematerialne nie przyniosą w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych, dokonuje się odpisów aktualizujących, nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego.

Udziały w innych podmiotach gospodarczych wycenia się według wartości z dnia wniesienia udziału. Wartości w walutach obcych według kursu z dnia poprzedzającego dzień nabycia.

Aktywa w leasingu

Umowy leasingu, na mocy których następuje przeniesienie na Spółkę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w aktywach oraz zobowiązaniach na dzień rozpoczęcia okresu leasingu. Wartość aktywów oraz zobowiązań określana jest na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane według takich samych zasad, jak stosowane do własnych aktywów. W sytuacji jednak, gdy brak jest wystarczającej pewności, że Spółka uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, wówczas dany składnik jest amortyzowany przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu ujmowane są, jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Corocznemu testowi na utratę wartości podlegają następujące składniki aktywów:

- wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz
- wartości niematerialne, które jeszcze nie są użytkowane.

W odniesieniu do pozostałych składników wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych dokonywana jest coroczna ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. W razie stwierdzenia, że jakieś zdarzenia lub okoliczności mogą wskazywać na trudność w odzyskaniu wartości bilansowej danego składnika aktywów, przeprowadzany jest test na utratę wartości.

Dla potrzeb przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywa grupowane są na najniższym poziomie, na jakim generują przepływy pieniężne niezależnie od innych aktywów lub grup aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne). Składniki aktywów samodzielnie generujące przepływy pieniężne testowane są indywidualnie.

Jeżeli wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których aktywa należą, wówczas wartość bilansowa jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów.

Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmują się na dzień zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wynikające z zawartej umowy prawa do korzyści ekonomicznych i ryzyka z niej wynikające zostały zrealizowane, wygasły lub Grupa się ich zrzeka.

Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Grupa wycenia w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, poza kategorią aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez sprawozdanie z całkowitych dochodów.

Na dzień bilansowy aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane są według zasad przedstawionych poniżej.

Aktywa finansowe

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, Spółka klasyfikuje z podziałem na:

- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez sprawozdanie z całkowitych dochodów,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności oraz
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Kategorie te określają zasady wyceny na dzień bilansowy oraz ujęcie zysków lub strat z wyceny w sprawozdaniu z całkowitych dochodów lub w innych całkowitych dochodach. Zyski lub straty ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów prezentowane są jako przychody lub koszty finansowe, za wyjątkiem odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług, które prezentowane są jako pozostałe koszty operacyjne.

Wszystkie aktywa finansowe, za wyjątkiem wycenianych w wartości godziwej przez sprawozdanie z całkowitych dochodów, podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy ze względu na wystąpienie przesłanek utraty ich wartości. Składnik aktywów finansowych podlega odpisom aktualizującym, jeżeli istnieją obiektywne dowody świadczące o utracie jego wartości. Przesłanki utraty wartości analizowane są dla każdej kategorii aktywów finansowych odrębnie, co zostało zaprezentowane poniżej.

Należności krótkoterminowe to ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów, niezaliczonych do aktywów finansowych, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Do należności krótkoterminowych Spółka nie stosuje zasad naliczania utraty wartości pieniądza w czasie.

Należności na dzień bilansowy wykazuje się w kwocie wymagającej zapłaty z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, w wartości netto - po uwzględnieniu odpisów aktualizujących należności.

Na należności zagrożone, które ze znaczącym prawdopodobieństwem nie zostaną uregulowane po uwzględnieniu posiadanych zabezpieczeń, Spółka dokonuje odpisu aktualizacyjnego stosując poniższe zasady:

Na należności nieuregulowane w ciągu 180 dni od terminu płatności dokonuje się odpisu aktualizacyjnego w kwocie 100% należności, o ile nie istnieją przesłanki, które uzasadniają zwłokę w zapłacie.

Odpisów aktualizacyjnych dokonuje się także w kwocie 100% należności w przypadku złożenia przez dłużnika lub osobę trzecią wniosku o otwarcie postępowania upadłościowego.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Spółka ma zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyłączeniem aktywów zaklasyfikowanych do pożyczek i należności.

W tej kategorii Spółka ujmuje obligacje i inne papiery dłużne utrzymywane do terminu wymagalności, wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przedsiębiorstwa w pozycji „Pozostałych aktywów finansowych”.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności (np. ocena zdolności kredytowej spółek emitujących obligacje), aktywa wyceniane są w wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości bilansowej inwestycji, łącznie z odpisami aktualizującymi z tytułu utraty wartości, ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie kwalifikują się do żadnej z powyższych kategorii aktywów finansowych.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej przedsiębiorstwa:

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania oraz
- pochodne instrumenty finansowe.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu lub wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez sprawozdanie z całkowitych dochodów. Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez sprawozdanie z całkowitych dochodów Spółka zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w działalności finansowej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń

Zapasy

Zapasy są to rzeczowe aktywa obrotowe obejmujące materiały nabyte w celu zużycia na potrzeby własne, wytworzone lub przetworzone przez jednostkę produkty gotowe (wyroby i usługi) zdadne do sprzedaży lub w toku produkcji, półprodukty oraz towary nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym.

Przychody na magazyn materiałowy wycenia się w cenach zakupu powiększonych o koszty nabycia, transportu itp. Rozchody materiałów w magazynach wycenia się w oparciu o średnioważone ceny zakupu - przyjęcia.

Materiały, półfabrykaty i wyroby gotowe podlegają ewidencji ilościowo - wartościowej. Ich wycena i zaliczenie w koszty w momencie zużycia lub wydania do sprzedaży, opiera się na średnioważonej cenie zakupu lub średnioważonym koszcie wytworzenia. Wycena dokonywana jest automatycznie w module IMPULS - gospodarka magazynowa. Korekty stanów ewidencyjnych z rzeczywistymi dokonuje się w drodze spisów z natury, przeprowadzanych w sposób ciągły dla materiałów, półfabrykatów i wyrobów gotowych oraz na koniec każdego roku dla produkcji w toku.

Zapasy wyrobów gotowych wycenia się dla każdego zlecenia produkcyjnego oddzielnie w oparciu o zaewidencjonowane poniesione koszty bezpośrednie, powiększone o rozliczone koszty wydziałowe i ogólnozakładowe związane z procesami produkcyjnymi oraz odpisy amortyzacyjne prac rozwojowych.

Produkcję w toku wycenia się wg poniesionych kosztów bezpośrednich powiększonych o rozliczone koszty wydziałowe i ogólnozakładowe związane z procesami produkcyjnymi.

Usługi pozostające jako produkcja w toku oraz odpowiednio półfabrykaty służące zleceniom usługowym ujmuje się jako usługi w trakcie realizacji. Zasady wyceny ustala się jak dla innych zapasów wyrobów gotowych i produkcji w toku.

Wycena wszystkich zapasów na dzień bilansowy uwzględnia tworzone odpisy aktualizujące na asortyment, który nie wykazuje ruchu lub jest nadmierny i trudno zbywalny oraz w razie stwierdzenia trwałej utraty wartości.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia oraz wartości netto możliwej do uzyskania.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty płatne na żądanie oraz krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności (do 3 miesięcy), łatwo wymienne na gotówkę, dla których ryzyko zmiany wartości jest nieznaczne.

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Pozycja nie występuje.

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

W pozycji tej ujmuje się, w celu zapewnienia współmierności kosztów i przychodów, poniesione w danym okresie wydatki, które dotyczą przychodów następnego okresu i wtedy staną się kosztami. Do kosztów tych zalicza się między innymi: opłacone z góry czynsze, ubezpieczenia, prenumeraty, koszty przygotowania nowej produkcji.

Kapitał własny

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych akcji, zgodnie ze statutem Spółki dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Pozostałe kapitały obejmują:

- kapitał z kumulacji innych całkowitych dochodów obejmujących:
  - przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej (patrz podpunkt dotyczący rzeczowych aktywów trwałych),
  - wycenę aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (patrz podpunkt dotyczący instrumentów finansowych),
  - wycenę instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne (patrz podpunkt dotyczący rachunkowości zabezpieczeń),
  - różnice kursowe z przeliczenia zagranicznych jednostek zależnych (patrz podpunkt dotyczący transakcji w walutach obcych),
  - udział w dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności (patrz podpunkt dotyczący inwestycji w jednostkach stowarzyszonych).

W zyskach zatrzymanych wykazywane są wyniki z lat ubiegłych (również te przekazane na kapitał uchwałami akcjonariuszy i udziałowców) oraz wynik finansowy bieżącego roku.

Płatność w formie akcji ujmowana jest w odrębnej kategorii kapitału własnego, która po zarejestrowaniu w rejestrze sądowym przenoszona jest odpowiednio na kapitał akcyjny i zapasowy.

Pozostałe kapitały rezerwowe są tworzone zgodnie z uchwałami Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy oraz statutem Spółki.

Zysk (strata) z lat ubiegłych jest to zgodny z uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy niepodzielony zysk lub niepokryta strata netto.

Świadczenia pracownicze

Wykazywane w bilansie zobowiązania i rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują następujące tytuły:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze z tytułu wynagrodzeń (wraz z premiami) oraz składki na ubezpieczenia społeczne,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy oraz
- inne długoterminowe świadczenia pracownicze, do których Grupa zalicza odprawy emerytalne.

Rezerwy, zobowiązania i aktywa warunkowe

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje wypływ korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Termin poniesienia oraz kwota wymagająca uregulowania może być niepewna.

Rezerwy ujmuje się w wartości szacowanych nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku, na podstawie najbardziej wiarygodnych dowodów dostępnych na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym dotyczących ryzyka oraz stopnia niepewności.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego Spółka oblicza od dodatnich różnic przejściowych między wartością bilansową i podatkową aktywów i pasywów przy zastosowaniu stawek podatkowych z okresu rozwiązania rezerwy z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny.

Zobowiązania to wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki.

Zobowiązania krótkoterminowe to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub ta część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania długoterminowe to zobowiązania niezaliczone do krótkoterminowych

Fundusze specjalne

Fundusze specjalne to zarezerwowane na ściśle określone cele i zarządzane przez jednostkę środki, pochodzące głównie z obciążeń kosztów jednostki i podziału zysku niezaliczane do kapitału własnego.

Grupa nie tworzy funduszy celowych, w tym Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Zysk netto

Wykazywany jest zysk lub strata netto w kwocie wykazanej w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za dany rok obrotowy.

Rozliczenia międzyokresowe

Do rozliczeń międzyokresowych zalicza się zweryfikowaną wartość już otrzymanych aktywów, które staną się przychodem dopiero w przyszłych okresach. W pozycji pozostałe rozliczenia znajdują się głównie rzeczywiście otrzymane dotacje, subwencje i dopłaty przeznaczone na nabycie lub wytworzenie środków trwałych oraz wykonanie prac rozwojowych. W pozycji tej jednostka wykazuje również dotacje otrzymane na składniki aktywów rozliczanych w czasie ze względu na kwotę i okres, w jakim mają one być wykorzystywane. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej dotacje wykazywane są po pomniejszeniu o odpisy dokonywane równoległe do amortyzacji.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Sprawozdanie z całkowitych dochodów jest sporządzane w wersji kalkulacyjnej.

Sprzedaż towarów i produktów

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów są wykazywane w wartości netto, po pomniejszeniu o rabaty, opusty oraz należny podatek VAT.

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów ujmowane są, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- Spółka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do dóbr. Warunek uznaje się za spełniony z chwilą bezspornego dostarczenia towarów lub produktów do odbiorcy,
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji,
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Koszty operacyjne

Koszty operacyjne są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów.

Koszty i straty - rozumie się przez to uprawdopodobnione zmniejszenia w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych, o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów, albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez udziałowców lub właścicieli.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów ustalane są w sposób współmierny do przychodów z działalności podstawowej i ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w wersji kalkulacyjnej metodą bezpośrednią. Koszty grupowane są równoległe w układzie rodzajowym, z jednoczesnym zapisem na miejsca powstawania kosztów w układzie kalkulacyjnym.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne.

Ujmuje się tu powtarzalne przychody i koszty tylko pośrednio związane ze zwykłą działalnością, i dotyczące zwłaszcza czynności, które nie stanowią właściwego przedmiotu działalności, związane ze zbyciem i likwidacją aktywów trwałych, jak również aktualizacją wartości aktywów trwałych i zapasów oraz należności, przekazaniem bądź otrzymaniem nieodpłatnie aktywów oraz środków pieniężnych, karami, odszkodowaniami i innymi.

Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe są to korzyści uzyskiwane z posiadania, pożyczenia lub sprzedaży aktywów finansowych oraz pobierane opłaty za pożyczenie od osób trzecich środków pieniężnych, co powoduje powstanie zobowiązań finansowych, jak również skutki utraty wartości aktywów finansowych. Ujmuje się tu należne, dotyczące danego roku obrotowego przychody i koszty z operacji finansowych.

Koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są w koszty okresów, w jakich zostały poniesione w zakresie środków pozyskiwanych na finansowanie bieżącej działalności. W zakresie, w jakim finansowane są środki trwałe w budowie i inwestycje, koszty finansowania rozliczane są, jako koszty budowy lub prowadzenia inwestycji za cały okres realizacji procesu inwestycyjnego. Po dacie uznanej za datę gotowości środka trwałego lub zakończenia procesu inwestycyjnego koszty związane z obsługą kredytu obciążają koszty okresu, w którym zostały poniesione. Odpowiednio postępuje się z innymi kosztami związanymi z pozyskiwaniem środków finansowych.

Inne

Podmiot dominujący stara się wykorzystywać dostępne programy pomocowe i korzysta z krajowych środków publicznych oraz ze wsparcia w ramach unijnych programów pomocowych i strukturalnych. W ramach ewidencjonowania programów pomocowych do rozliczania w czasie otrzymywanych środków ustala się szczególne znakowanie zapisów księgowych.

Spółka prowadzi działalność w Świdnickiej Podstrefie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, wobec czego zachodzi konieczność regularnego ustalania kwoty dochodu korzystającego ze zwolnienia podatkowego. Zasady rozliczania dochodu zwolnionego określa szczególna procedura. Spółka dokonuje rozliczenia strefowego na kontach zespołu 9.

Podatek dochodowy (wraz z podatkiem odroczonym)

Na obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego składają się: podatek dochodowy bieżący oraz odroczony, który nie został ujęty w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z czasowym przesunięciem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów do innych okresów oraz wyłączeniem pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczony metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe. Nie ujmuje się aktywów ani rezerwy, jeśli różnica przejściowa wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz która w czasie jej wystąpienia nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik

księgowy. Nie ujmuje się rezerwy na podatek odroczony od wartości firmy, która nie podlega amortyzacji na gruncie przepisów podatkowych.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę przepisy prawne obowiązujące na dzień bilansowy.

Podmiot dominujący zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości nie rozpoznaje aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z przyszłych ulg podatkowych.

Spółka Sonel S.A. nie rozpoznaje podatku odroczonego z tytułu takich różnic przejściowych, które związane są z działalnością podstawową, z uwagi na fakt pozostawania i wytwarzania produktów na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. Produkcja utworzona na terenie strefy jest objęta zwolnieniem z podatku dochodowego od osób prawnych.

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części następuje jego odpis.

Subiektywne oceny Zarządu oraz niepewność szacunków

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Zarząd Spółki kieruje się osądem przy dokonywaniu licznych szacunków i założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd.

7. SEGMENTY OPERACYJNE

Emitent uznaje, że Grupa Kapitałowa Sonel prowadzi działalność względnie jednorodną i nie można mówić o segmentacji działalności. Poszczególne sfery działalności wzajemnie się przenikają, są realizowane na tej samej bazie produkcyjnej, dla potrzeb realizacji zadań zaopatrzenie jest dokonywane u tych samych dostawców, zdarza się, że jeden odbiorca realizuje zamówienia w różnych obszarach ofertowanych przez Emitenta.

Rynek indyjski nie przyniósł szczególnych zmian w rozkładzie odbiorców. Sprzedaż Sonel India to 3,18% sprzedaży Grupy.

Wraz z rozwojem Spółki Foxytech, możliwe że powstanie nowy odrębny segment operacyjny. Będzie charakteryzował się inną specyfiką produktu, inną grupą odbiorców i sposobem realizacji produkcji. W 2016 roku udział tego podmiotu jest znikomy. – tylko 0,71 % obrotu całej grupy.

Jak dotąd Grupa Kapitałowa realizuje przychody w dwóch podstawowych sferach działalności: w ramach produkcji wyrobów metrologicznych, akcesoriów i innych związanych z branżą miernictwa, oraz w ramach usługowego montażu elementów elektronicznych.

Informacje dotyczące produktów i usług

Struktura sprzedaży kształtuje się następująco:

Asortyment	2015		2016		Dynamika 2016 / 2015
	wartość [tys. zł.]	struktura wartościowa [%]	wartość [tys. zł.]	struktura wartościowa [%]	
Sfera związana z miernikami	49 356,5	54,6%	51 058,7	62,5%	103,4%
Montaż usługowy	41 107,7	45,4%	30 622,8	37,5%	74,5%
RAZEM	90 464,2	100,0%	81 681,5	100,0%	90,3%

Dostawa produktów i usług związana z branżą pomiarową stanowiła w 2016 roku 62,5 % sprzedaży, podczas gdy w 2015 było to 54,6 %. W ujęciu rok do roku nastąpił wzrost obrotów na poziomie o 3,4 %.

Udział sprzedaży usług w całej sprzedaży za rok 2016 wyniósł 37,5 %. W 2015 roku odpowiednio udział ten stanowił 45,4 % sprzedaży. Istotny spadek sprzedaży wynikał głównie z zahamowania współpracy z grupą Lincoln w pierwszych dwóch miesiącach 2016 roku. Ogółem sprzedaż usług była niższa niż przed rokiem o 10 484,9 tysięcy złotych.

Całość sprzedaży grupy odpowiednio spadła do poziomu 90,3 % sprzedaży za 2015 rok

Informacje dotyczące głównych klientów

Znaczącym dla Grupy kontrahentem jest globalny odbiorca usług - grupa kapitałowa Lincoln, która realizuje w Spółce Dominującej usługi montażu.

Sprzedaż według odbiorców	2015		2016		Dynamika 2016 / 2015
	wartość [tys. zł.]	struktura wartościowa [%]	wartość [tys. zł.]	struktura wartościowa [%]	
Cała Grupa LINCOLN	39 819,4	44,0%	29 238,0	35,8%	73,4%
Pozostali	50 644,8	56,0%	52 443,5	64,2%	103,6%
RAZEM	90 464,2	100,0%	81 681,5	100,0%	90,3%

W rozbiciu na poszczególne podmioty sprzedaż do znaczących odbiorców kształtowała się następująco.

Sprzedaż według odbiorców	2015		2016		Dynamika 2016 / 2015
	wartość [tys. zł.]	struktura wartościowa [%]	wartość [tys. zł.]	struktura wartościowa [%]	
Lincoln Electric Luxembourg	30 422,9	33,6%	19 024,6	23,3%	62,5%
Lincoln Electric Bester Sp. z o. o.	9 316,7	10,3%	10 177,8	12,5%	109,2%
Pozostali	50 724,6	56,1%	52 479,1	64,2%	103,5%
RAZEM	90 464,2	100,0%	81 681,5	100,0%	90,3%

Dopiero na trzecim miejscu z udziałem 6,9% w sprzedaży grupy lokuje się największy polski dystrybutor oferty Spółki Sonel SA.

Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Nie można wyodrębnić żadnych parametrów wspólnych dla żadnej grupy geograficznej odbiorców. Gospodarki tych krajów różnią się potencjałem oraz rozwojem kultury energetycznej. W 2015 pojawiła się nowa istotna grupa odbiorców usług spoza terenu Polski i Unii Europejskiej (podmioty z grupy Lincoln).

Wyodrębniony, stabilny obszar działalności stanowi rynek polski. Kolejny to Unia Europejska. Odrębną grupą jest rynek indyjski. Ostatnia, bardzo zróżnicowana grupa to reszta odbiorców sprzedaży zagranicznej, którzy pochodzą z pozostałych państw.

W 2015 i 2016 roku obszary sprzedaży pod względem lokalizacji geograficznej były następujące:

Struktura geograficzna Obszar	2015 ROK	Struktura wartościowa 2015	2016 ROK	Struktura wartościowa 2016	Dynamika 2016/2015
	dane w tys. złotych		dane w tys. złotych		
Polska	41 624,5	46,0%	38 670,0	47,3%	92,9%
Luxemburg	30 422,9	33,6%	19 024,6	23,3%	62,5%
Unia Europejska	5 070,1	5,6%	6 162,1	7,5%	121,5%
Indie	3 032,0	3,4%	2 595,4	3,2%	85,6%
Pozostałe kraje	10 314,7	11,4%	15 229,4	18,6%	147,6%
RAZEM	90 464,2	100,0%	81 681,5	100,0%	90,3%

Dodatkowy podział struktury geograficznej z podziałem na obszary działalności za lata 2015-2016 rok jest następujący:

Struktura geograficzna Obszar sprzedaży	2015 ROK	Struktura wartościowa 2015	2016 ROK	Struktura wartościowa 2016	Dynamika 2016/2015
	dane w tys. złotych		dane w tys. złotych		
Mierniki i sprzedaż związana	49 356,5	54,6%	51 058,3	62,5%	103,4%
Polska	31 187,9	34,5%	27 571,7	33,8%	88,4%
Unia Europejska	4 985,9	5,5%	5 721,8	7,0%	114,8%
Indie	3 032,0	3,4%	2 595,4	3,2%	85,6%
Pozostałe kraje	10 150,7	11,2%	15 169,4	18,6%	149,4%
Usługi	41 107,7	45,4%	30 623,2	37,5%	74,5%
Polska	10 527,3	11,6%	11 122,6	13,6%	105,7%
Unia Europejska	84,2	0,1%	440,3	0,5%	522,9%
Indie	0,0	0,0%	0,0	0,0%	-
Pozostałe kraje	30 496,2	33,7%	19 060,2	23,3%	62,5%
RAZEM	90 464,2	100,0%	81 681,5	100,0%	90,3%

W ramach takich sfer działalności można wydzielić należności z tytułu realizacji zleceń usługowych, ale nie można rozliczyć odpowiedniej struktury zobowiązań.

Podobnie Grupa jako dostawca produktów nie jest w stanie wydzielić majątku służącego poszczególnym sferom funkcjonowania z uwagi na fakt, że się wzajemnie przenikają i produkcja w obu obszarach jest realizowana na tym samym parku maszynowym, za pomocą tych samych pracowników.

Nie można wydzielić kierownictwa oraz załogi w zakresie realizacji zleceń na potrzeby produkcji usługowej i na potrzeby produkcji własnych wyrobów.

Wyniki obu podstawowych sfer działalności są regularnie analizowane, ale struktura przychodów, dochodów i inne informacje wyróżniające obie sfery działalności nie są podstawą do podejmowania znaczących decyzji o alokacji zasobów, ponieważ firma realizuje sprzedaż usług na bazie majątku służącego realizacji produkcji własnej - mierników, w celu optymalizacji jego wykorzystania.

W sprzedaży wykonanej w 2015 roku po raz pierwszy pojawił się asortyment, którego udział w sprzedaży Grupy przekroczył 10 %.

W ramach zlecenia usługowego w 2016 roku, do podmiotów z grupy Lincoln zrealizowano produkcję dwóch podobnych konstrukcyjnie podzespołów, dla których udział w sprzedaży wynosi odpowiednio 18,5 % i 4,8% (łącznie 23,3 % w 2016 roku, wobec 28,7% w 2015), sprzedaży Emitenta.

Struktura sprzedaży	2015 ROK	Struktura wartościowa 2015	2016 ROK	Struktura wartościowa 2016	Dynamika 2016/2015
	dane w tys. złotych		dane w tys. Złotych		
Projekt ALX	23 559,4	26,0%	15 088,9	18,5%	64,0%
Projekt APL	2 423,0	2,7%	3 936,5	4,8%	162,5%
Inne	64 481,8	71,3%	62 656,1	76,7%	97,2%
RAZEM	90 464,2	100,0%	81 681,5	100,0%	90,3%

8. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH I STOWARZYSZONYCH**Inwestycje w jednostkach zależnych**

W 2013 roku Sonel S.A. został udziałowcem Spółki SONEL INSTRUMENTS INDIA PRIVATE LIMITED z siedzibą w Indiach. Podmiot ten został zarejestrowany z dniem 25.02.2013 r. Sonel S.A. posiada 90% udziałów w kapitale zakładowym nowej Spółki. Pozostałe 10% posiada obywatel Indii. Przedmiotem działalności utworzonej Spółki jest między innymi zakup, sprzedaż, import, eksport, produkcja, oferowanie i handel przyrządami pomiarowymi.

W dniu 07-02-2014 r. Sonel S.A. zawiązała z partnerem zagranicznym Holley Metering LTD (obecnie Holley Technology Ltd.) z siedzibą w Hangzhou (CN) nowy podmiot gospodarczy - Foxytech Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą w Świdnicy. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 2 000 000 zł. i dzieli się na 40.000 udziałów po 50 zł. W wyniku zawartej umowy Sonel S.A. posiada 80 % udziałów, a Holley Metering Ltd. 20% (obecnie Holley Technology Ltd.) udziałów w kapitale zakładowym zawiązanej Spółki. W dniu 20-08-2016 Sonel S.A. nabyła 20 % udziałów za kwotę 120 000 złotych, stając się jednocześnie jedynym udziałowcem Foxytech Spółka z o.o.

W dniu 22-09-2016 roku Sonel S.A. została udziałowcem 100 % udziałów w podmiocie zależnym o nazwie Sonel Test and Measurement Inc., z siedzibą w Santa Clara w Stanach Zjednoczonych.

Jednostki zależne	Siedziba jednostki	Udział w kapitale podstawowym	Aktualny udział w kapitale podstawowym	31-12-2015	Nabycie w 2016 roku	Odpis aktualizacyjny	31-12-2016
				w złotych			
Foxytech Spółka z o.o.	Polska, Świdnica	80%		1 615 21,00			1 615 21,00
Foxytech Spółka z o.o.		20%			120 000,00		120 000,00
Foxytech Spółka z o.o.		odpis aktualizacyjny					1 548 923,00
FOXYTECH Spółka z o.o.	Polska, Świdnica	100%	100%	1 615 221,00	120 000,00	1 548 923,00	186 298,00
Sonel INSTRUMENTS INDIA	Indie, Tamil Nadu	90%	90%	385 552,04			385 552,04
SONEL TEST AND MEASUREMENT INC.	USA, Santa Clara	100%	100%		411 550,99		411 550,99
Razem bilansowa wartość inwestycji kapitałowych				2 000 773,04		1 548 23,00	983 401,03

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Pozycja nie wystąpiła.

9. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

9.1. Wartości niematerialne	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie	13 256	9 463
b) wartość firmy	2	0
c) niezakończone wartości niematerialne wytwarzane we własnym zakresie	3 082	6 277
d) koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	369	295
- oprogramowanie komputerowe	279	245
e) inne wartości niematerialne	0	0
f) zaliczki na wartości niematerialne	0	0
Wartości niematerialne, razem	16 709	16 035

9.2. Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – 2016	w tysiącach złotych							Wartości niematerialne i prawne, razem
	a	b	c	d		e	f	
	wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie	wartość firmy	niezakończone wartości niematerialne wytwarzane we własnym zakresie	koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		inne wartości niematerialne i prawne	zaliczki na wartości niematerialne i prawne	
				oprogramowanie komputerowe				
wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	31 725	0	6 277	2 570	2 143	0	0	40 572
- korekty z tytułu MSSF/MSR	0	0	0	0	0	0	0	0
a) wartość brutto wartości niematerialnych po korektach MSSF/MSR na początek okresu	31 725	0	6 277	2 570	2 143	0	0	40 572
b) zwiększenia (z tytułu)	7 343	2	4 148	287	224	0	0	11 780
- zakup	0	0	516	287	225	0	0	803
- pozostałe zwiększenia	7 343	2	3 632	0	0	0	0	10 977
c) zmniejszenia (z tytułu)	3 736	0	7 343	22	22	0	0	11 101
- zakończenie prac rozwojowych	0	0	7 343	0	0	0	0	7 343
- pozostałe zmniejszenia	3 736	0	0	22	22	0	0	3 758
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	35 332	2	3 082	2 835	2 345	0	0	41 251
skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	22 026	0	0	2 275	1 898	0	0	24 301
- korekty z tytułu MSSF/MSR	0	0	0	0	0	0	0	0
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) po korektach MSSF/MSR na początek okresu	22 026	0	0	2 275	1 898	0	0	24 301
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-186	0	0	189	168	0	0	3
- planowanych odpisów	3 550	0	0	213	190	0	0	3 763
- zmniejszenia	3 736	0	0	22	22	0	0	3 758
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	21 840	0	0	2 466	2 066	0	0	24 306
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0	0	0	0
- zwiększenia	0	0	0	0	0	0	0	0
- zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	236	0	0	0	0	0	0	236
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	13 256	2	3 082	369	279	0	0	16 709

9.2. Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – 2015	w tysiącach złotych							Wartości niematerialne i prawne, razem
	a	b	c	d		e	f	
	wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie	wartość firmy	niezakończone wartości niematerialne wytwarzane we własnym zakresie	koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:		inne wartości niematerialne i prawne	zaliczki na wartości niematerialne i prawne	
					oprogramowanie komputerowe			
wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	30 965	0	2 711	2 538	2 111	0	0	36 214
- korekty z tytułu MSSF/MSR	0	0	0	0	0	0	0	0
a) wartość brutto wartości niematerialnych po korektach MSSF/MSR na początek okresu	30 965	0	2 711	2 538	2 111	0	0	36 214
b) zwiększenia (z tytułu)	760	0	4 326	32	32	0	0	5 118
- zakup	0	0	646	32	32	0	0	678
- pozostałe zwiększenia	760	0	3 680	0	0	0	0	4 440
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	0	760	0	0	0	0	760
- zakończenie prac rozwojowych	0	0	760	0	0	0	0	760
- pozostałe zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	0	0
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	31 725	0	6 277	2 570	2 143	0	0	40 572
skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	17 607	0	0	1 840	1 506	0	0	19 447
- korekty z tytułu MSSF/MSR	0	0	0	0	0	0	0	0
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) po korektach MSSF/MSR na początek okresu	17 607	0	0	1 840	1 506	0	0	19 447
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	4 419	0	0	435	392	0	0	4 854
- planowanych odpisów	4 419	0	0	435	392	0	0	4 854
- zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	0	0
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	22 026	0	0	2 275	1 898	0	0	24 301
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	236	0	0	0	0	0	0	236
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	9 463	0	6 277	295	245	0	0	16 035

9.3. Wartości niematerialne (struktura własnościowa)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) własne	16 709	16 035
b) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu, w tym:	0	0
...	0	0
Wartości niematerialne, razem	16 709	16 035

Najistotniejszym składnikiem wartości niematerialnych jest wartość zakończonych prac rozwojowych miernika PQM-707, którego wartość bilansowa na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 3.100 tys. złotych. Pozostały okres amortyzacji tego składnika wynosi 7 lat.

W 2015 roku najistotniejszym składnikiem wartości niematerialnych była wartość zakończonych prac rozwojowych miernika MPI-530, którego wartość bilansowa na dzień 31.12.2015 r. wynosiła 645 tys. złotych. Pozostały okres amortyzacji tego składnika wynosi 10 miesięcy.

Wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczenia spłaty zobowiązań.

10. WARTOŚĆ FIRMY

Wartość firmy wystąpiła pierwszy raz w 2016 roku. Powstała przy nabyciu pakietu 20 % udziałów przez Sonel S.A. w Spółce zależnej Foxytech. Zapłacona kwota 120 000 złotych przewyższała nieznacznie - o kwotę 1 670,76 złotych - wartość wyceny nabywanej spółki, metodą aktywów netto, na dzień 20-08-2016 czyli na moment nabycia.

10.1. Wartość firmy	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) Wartość firmy powstała przy nabyciu Foxytech	2	0
Wartość firmy razem	2	0

11. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

11.1. Rzeczowe aktywa trwałe	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) środki trwałe, w tym:	24 304	26 104
- grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	860	860
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	18 578	19 153
- urządzenia techniczne i maszyny	3 481	4 373
- środki transportu	644	951
- inne środki trwałe	741	767
b) środki trwałe w budowie	686	42
c) zaliczki na środki trwałe w budowie	0	0
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	24 990	26 146

11.2. Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – 2016	w tysiącach złotych					Środki trwałe, razem
	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	
wartość brutto środków trwałych na początek okresu	866	23 522	14 325	1 942	3 129	43 784
- korekty z tytułu MSSF/MSR	0	0	0	0	0	0
a) wartość brutto środków trwałych po korektach MSSF/MSR na początek okresu	866	23 522	14 325	1 942	3 129	43 784
b) zwiększenia (z tytułu)	0	19	271	0	222	512
- nabycia	0	0	203	0	222	425
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie	0	0	68	0	0	68
- pozostałe zwiększenia	0	19	0	0	0	19
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	0	305	244	12	561
- sprzedaży	0	0	301	244	12	557
- likwidacji	0	0	4	0	0	4
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	866	23 541	14 291	1 698	3 339	43 735
skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	6	4 369	9 952	991	2 362	17 680
- korekty z tytułu MSSF/MSR	0	0	0	0	0	0
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) po korektach MSSF/MSR na początek okresu	6	4 369	9 952	991	2 362	17 680
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	594	858	63	236	1 751
- planowanych odpisów	0	594	1 180	290	237	2 301
- zmniejszenia	0	0	322	227	1	550
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	6	4 963	10 810	1 054	2 598	19 431
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0	0
- zwiększenia	0	0	0	0	0	0
- zmniejszenia	0	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0	0
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	860	18 578	3 481	644	741	24 304

11.2. Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) - 2015	w tysiącach złotych					Środki trwałe, razem
	grunty (tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	
wartość brutto środków trwałych na początek okresu	866	23 330	13 152	2 351	2 846	42 545
- korekty z tytułu MSSF/MSR	0	0	0	0	0	0
a) wartość brutto środków trwałych po korektach MSSF/MSR na początek okresu	866	23 330	13 152	2 351	2 846	42 545
b) zwiększenia (z tytułu)	0	192	1 184	199	283	1 858
- nabycia	0	0	1 184	199	250	1 633
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie	0	192	0	0	33	225
- pozostałe zwiększenia	0	0	0	0	0	0
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	0	11	608	0	619
- sprzedaży	0	0	0	608	0	608
- likwidacji	0	0	11	0	0	11
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	866	23 522	14 325	1 942	3 129	43 784
skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	6	3 779	8 825	1 175	2 135	15 920
- korekty z tytułu MSSF/MSR	0	0	0	0	0	0
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) po korektach MSSF/MSR na początek okresu	6	3 779	8 825	1 175	2 135	15 920
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	590	1 127	-184	227	1 760
- planowanych odpisów	0	590	1 138	344	227	2 299
- zmniejszenia	0	0	11	528	0	539
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	6	4 369	9 952	991	2 362	17 680
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0	0
- zwiększenia	0	0	0	0	0	0
- zmniejszenia	0	0	0	0	0	0
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0	0
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	860	19 153	4 373	951	767	26 104

11.3. Środki trwałe bilansowe (struktura własnościowa)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) własne	24 078	25 787
b) używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu, w tym:	226	317
...	0	0
Środki trwałe bilansowe, razem	24 304	26 104

Najistotniejszym składnikiem wartości aktywów trwałych jest wartość budynku produkcyjno – biurowego w Świdnicy, którego wartość bilansowa na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 16.895 tysięcy złotych. Pozostały okres amortyzacji tego składnika wynosi 32 lata.

Rzeczowe aktywa trwałe nie stanowią zabezpieczenia spłaty zobowiązań.

12. AKTYWA W LEASINGU

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca użytkuje rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu. Wartość przyszłych minimalnych płat leasingowych z tytułu leasingu przedstawia się następująco:

12.1. Przyszłe minimalne płatności z tytułu umów nieodwołalnego leasingu:	w tysiącach złotych	
	2016	2015
Płatne w okresie do 1 roku	120	108
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	17	140
Przyszłe minimalne płatności z tytułu umów nieodwołalnego leasingu, razem	137	248

Sonel S.A. od 2016 roku użytkuje trzy samochody osobowe na podstawie umowy leasingu, która ma charakter zbliżony do umowy najmu lub leasingu operacyjnego, zawarta jest na okres trzyletni. Zarząd Sonel S.A. ma zamiar odstąpienia od wykupu samochodów, po zakończeniu okresów użytkowania w/w umów. Łączna wartość pojazdów użytkowanych na podstawie tych umów to 748 tysięcy złotych. Łączne miesięczne raty za tę usługę to kwota około 13 tysięcy złotych.

13. INNE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE

13.1. Prawo wieczystego użytkowania gruntów	w tysiącach złotych	
	2016	2015
wartość prawa wieczystego użytkowania gruntów na początek okresu	494	494
- korekty z tytułu MSSF/MSR	0	0
a) wartość prawa wieczystego użytkowania gruntów na początek okresu po korektach MSSF/MSR na początek okresu	494	494
d) wartość prawa wieczystego użytkowania gruntów na koniec okresu	494	494

W Sonel S.A. bilansowa wartość nabytego odpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów została przeszacowana na dzień 01.01.2008 r. przez biegłego rzeczoznawcę.

Jednostka Dominująca nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych prawa wieczystego użytkowania gruntów, gdyż zakłada, iż okres jego użytkowania jest nieokreślony. Wartość prawa wieczystego użytkowania jest poddawana testom na utratę wartości. W 2016 roku utrata wartości nie nastąpiła.

13.2. Inne rozliczenia międzyokresowe	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	13	39
- opłata za certyfikację	8	23
- inne	5	16
Inne rozliczenia międzyokresowe, razem	13	39

14. ZAPASY

14.1. Zapasy	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) materiały	12 062	9 587
b) półprodukty i produkty w toku	5 740	4 387
c) produkty gotowe	5 461	4 327
d) towary	563	354
e) zaliczki na dostawy	265	321
Zapasy, razem	24 091	18 976

14.2. Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy	w tysiącach złotych	
	2016	2015
Stan na początek okresu	1 777	977
a) zwiększenia (z tytułu)	69	800
- dokonania odpisów aktualizujących zapasy	69	800
b) zmniejszenia (z tytułu)	886	0
- rozwiązania odpisów	886	0
Stan odpisów aktualizujących wartość zapasów na koniec okresu	960	1 777

Zapasy nie stanowią zabezpieczenia spłaty zobowiązań.

15. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

15.1. Należności krótkoterminowe	w tysiącach złotych	
	2016	2015
b) należności od pozostałych jednostek	13 881	11 152
- z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	13 068	10 446
- do 12 miesięcy	13 068	10 446
- z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	755	656
- inne	58	50
c) należny zwrot podatku dochodowego od osób prawnych	158	82
Należności krótkoterminowe netto, razem	14 039	11 234
d) odpisy aktualizujące wartość należności	156	158
Należności krótkoterminowe brutto, razem	14 195	11 392

15.2. Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych	w tysiącach złotych	
	2016	2015
Stan na początek okresu	158	157
a) zwiększenia (z tytułu)	3	1
- dokonania odpisów aktualizujących należności	3	1
b) zmniejszenia (z tytułu)	5	0
- rozwiązania odpisów w związku ze spłatą należności	5	0
Stan odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych na koniec okresu	156	158

15.3. Należności krótkoterminowe brutto (struktura walutowa)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) w walucie polskiej	6 020	6 113
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	8 175	5 279
b1) wartość w tys. EUR	838	593
po przeliczeniu na tys. Zł	3 708	2 527
b2) wartość w tys. USD	1 069	705
po przeliczeniu na tys. Zł	4 467	2 752
Należności krótkoterminowe, razem	14 195	11 392

15.4. Należności z tytułu dostaw i usług (brutto) - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) do 1 miesiąca	5 870	6 073
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	4 845	3 531
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	619	87
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	409	0
e) powyżej 1 roku	11	45
f) należności przeterminowane	1 470	868
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (brutto)	13 224	10 604
g) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	156	158
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (netto)	13 068	10 446

15.5. Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane (brutto) - z podziałem na należności niespłacone w okresie	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) do 1 miesiąca	1 239	611
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	28	65
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	45	23
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	0	13
e) powyżej 1 roku	158	156
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (brutto)	1 470	868
f) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane	156	158
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (netto)	1 314	710

Emitent nie posiada istotnych należności spornych lub należności przeterminowanych powyżej 180 dni, od których nie dokonano odpisów aktualizujących.

16. INWESTYCJE KRÓTKOTERMINOWE

16.1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	w tysiącach złotych	
	2016	2015
g) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	8 960	14 395
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	8 960	14 395
Krótkoterminowe aktywa finansowe, razem	8 960	14 395

16.2. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne (struktura walutowa)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) w walucie polskiej	8 268	12 602
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	692	1 793
b1) waluta - EUR	89	222
przeliczone na PLN	395	947
b2) waluta - USD	48	203
przeliczone na PLN	203	790
b4) waluta - INR	1 534	944
przeliczone na PLN	94	56
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne, razem	8 960	14 395

17. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

17.1. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	325	158
- ubezpieczenia majątkowe	123	88
- opłata za certyfikację wyrobów	15	15
- inne	187	55
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe, razem	325	158

18. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE

Instrumenty finansowe stosowane były w 2016 roku wyłącznie w Podmiocie Dominującym.

W 2016 roku zawarto lub były aktywne następujące transakcje służące zabezpieczeniu kursów walutowych (dane w dolarach i złotych):

Bank rozliczający	data zawarcia	data rozliczenia	Instrument	ilość waluty	Waluta	kurs zabezpieczenia
ING	2015-03-13	2016-06-30	Forward	100 000,00	USD	3,8725
mBank	2016-04-25	2016-05-25	Forward	150 000,00	USD	3,9000
mBank	2016-05-25	2016-07-29	Forward	150 000,00	USD	3,9025
mBank	2016-07-29	2016-09-30	Forward	150 000,00	USD	3,9045
mBank	2016-09-30	2016-11-21	Forward	150 000,00	USD	3,9065
mBank	2016-11-21	2016-12-12	Forward	150 000,00	USD	3,9070
mBank	2016-05-25	2016-08-10	Forward	150 000,00	USD	3,9600
mBank	2016-08-10	2016-10-24	Forward	150 000,00	USD	3,9625
mBank	2016-10-24	2016-12-09	Forward	150 000,00	USD	3,9645
mBank	2016-12-09	2017-01-17	Forward	150 000,00	USD	3,9655
mBank	2017-01-17	2017-02-06	Forward	150 000,00	USD	3,9658
mBank	2017-02-06	2017-03-10	Forward	150 000,00	USD	3,9665
mBank	2016-06-24	2016-08-31	Forward	100 000,00	USD	4,0295
mBank	2016-08-31	2016-11-15	Forward	100 000,00	USD	4,0320
mBank	2016-11-15	2016-12-12	Forward	100 000,00	USD	4,0330
mBank	2016-12-12	2017-02-06	Forward	100 000,00	USD	4,0341
mBank	2017-02-06	2017-02-27	Forward	100 000,00	USD	4,0346
mBank	2016-06-24	2016-09-23	Forward	100 000,00	USD	4,0305
mBank	2016-09-23	2016-11-30	Forward	100 000,00	USD	4,0335
mBank	2016-11-30	2016-12-28	Forward	100 000,00	USD	4,0342
mBank	2016-12-28	2017-02-17	Forward	100 000,00	USD	4,0352
mBank	2017-02-17	2017-03-22	Forward	100 000,00	USD	4,0365

W 2016 transakcje forward podlegały systematycznemu przesuwaniu w czasie z uwagi na aktualną rolę w zabezpieczeniu kursów walutowych. Spółka korzystała na sprzedaży waluty po cenach rynkowych, które generalnie przekraczały wartość kursu rozliczeniowego określonego w transakcjach forward.

Łącznie wartość aktualizacji wartości instrumentów finansowych na 31-12-2016 wykazywała wartość - 57 712,77 złotych.

Spółka przez cały 2016 rok posiadała dodatnie saldo należności w dolarach amerykańskich.

Polityka zabezpieczeń w tym zakresie będzie kontynuowana w 2017 roku.

Wycenie na dzień bilansowy poddano jedynie stan należności i zobowiązań oraz stany środków pieniężnych w walutach obcych. Wyceny dokonano zgodnie ze standardowymi zasadami wyceny.

Wycenie na dzień bilansowy poddano standardowe elementy denominowane w walutach obcych.

19. KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał zakładowy

19.1. Kapitał zakładowy (struktura)	2016				
a) wartość nominalna jednej akcji (w złotych)	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
b) seria/emisja	A	B	C	D	E
c) rodzaj akcji	na okaziciela	na okaziciela	imienne	na okaziciela	na okaziciela
d) rodzaj uprzywilejowania akcji	zwykłe	zwykłe	zwykłe	zwykłe	zwykłe
e) rodzaj ograniczenia praw do akcji			nie biorą udziału w podziale zysku za lata 2006-2009 r., ograniczenie możliwości zbycia do dnia 30-09-2011		
f) liczba akcji (w sztukach)	5 000 000	4 400 000	600 000	450 000	3 550 000
g) wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w tysiącach złotych)	500	440	60	45	355
h) sposób pokrycia kapitału	gotówka	gotówka	gotówka	gotówka	gotówka
i) data rejestracji	01-07-1998	11-12-2006	11-12-2006	08-12-2011	22-07-2008
j) prawo do dywidendy (od daty)	01-07-1998	11-12-2006	01-01-2010	08-12-2011	22-07-2008
k) liczba akcji, razem (w sztukach)					14 000 000
Kapitał zakładowy, razem (w złotych)					1 400 000

Kapitał zapasowy

19.2. Kapitał zapasowy	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	29 404	29 404
b) utworzony ustawowo	1 975	1 975
c) utworzony z podziału zysku	8 062	4 390
Kapitał zapasowy, razem	39 441	35 769

Pozostałe kapitały rezerwowe

19.3. Pozostałe kapitały rezerwowe (według celu przeznaczenia)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
- na finansowanie majątku trwałego i bieżącej działalności	23 642	23 642
Pozostałe kapitały rezerwowe, razem	23 642	23 642

Zysk niepodzielony MSR

Zgodnie z Uchwałą ZWZA nr 20 z 30-06-2008 SONEL S.A. wprowadziła do stosowania Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF/MSR).

Stan zysku (straty) z lat ubiegłych MSR na dzień 31.12.2016 r. wynika z pozostałej – nierozliczonej różnicy pomiędzy zyskiem netto wykazanym w sprawozdaniu finansowym za 2008 r. sporządzonym zgodnie z ustawą o rachunkowości, a zyskiem netto wykazanym w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za 2008 r. sporządzonym zgodnie z MSSF/MSR. Aktualny stan to kwota 370 679,17 złotych.

20. REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA

20.1. Długoterminowa rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne - zmiana stanu	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) stan na początek okresu	68	47
- rezerwa na świadczenia emerytalne	68	47
b) zwiększenia (z tytułu)	30	21
- rezerwa na świadczenia emerytalne	30	21
c) wykorzystanie (z tytułu)	13	0
- rezerwa na świadczenia emerytalne	13	0
e) stan na koniec okresu	85	68
- rezerwa na świadczenia emerytalne	85	68

20.2. Krótkoterminowa rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne - zmiana stanu	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) stan na początek okresu	415	393
- rezerwa na urlopy	415	393
b) zwiększenia (z tytułu)	376	415
- rezerwa na urlopy	376	415
c) wykorzystanie (z tytułu)	320	393
- rezerwa na urlopy	320	393
e) stan na koniec okresu	471	415
- rezerwa na urlopy	471	415

20.3. Pozostałe rezerwy długoterminowe - zmiana stanu	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) stan na początek okresu	276	364
- rezerwa na serwis gwarancyjny	276	364
b) zwiększenia (z tytułu)	309	0
- rezerwa na serwis gwarancyjny	309	0
d) rozwiązanie (z tytułu)	0	88
- rezerwa na serwis gwarancyjny	0	88
e) stan na koniec okresu	585	276
- rezerwa na serwis gwarancyjny	585	276

20.4. Pozostałe rezerwy krótkoterminowe - zmiana stanu	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) stan na początek okresu	1 624	631
- rezerwa na premię Zarządu	1 365	604
- rezerwa na premię roczną	259	27
b) zwiększenia (z tytułu)	2 152	3 092
- rezerwa na premię Zarządu	737	1 365
- rezerwa na premie dla dystrybutorów	1 312	1 348
- rezerwa na koszty konferencji	103	120
- rezerwa na premię roczną	0	259
c) wykorzystanie (z tytułu)	2 749	2 018
- rezerwa na premię Zarządu	1 290	523
- rezerwa na premie dla dystrybutorów	1 255	1 348
- rezerwa na koszty konferencji	103	120
- rezerwa na premię roczną	101	27
d) rozwiązanie (z tytułu)	233	81
- rezerwa na premię Zarządu	75	81
e) stan na koniec okresu	794	1 624
- rezerwa na premię Zarządu	737	1 365
- rezerwa na premie dla dystrybutorów	57	0
- rezerwa na premię roczną	0	259

21. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

21.1. Zobowiązania długoterminowe	w tysiącach złotych	
	2016	2015
f) wobec pozostałych jednostek	17	140
- umowy leasingu finansowego	17	140
Zobowiązania długoterminowe, razem	17	140

21.2. Zobowiązania długoterminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) powyżej 1 roku do 3 lat	17	140
b) powyżej 3 do 5 lat	0	0
c) powyżej 5 lat	0	0
Zobowiązania długoterminowe, razem	17	140

21.3. Zobowiązania długoterminowe (struktura walutowa)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) w walucie polskiej	17	140
Zobowiązania długoterminowe, razem	17	140

22. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

22.1. Zobowiązania krótkoterminowe	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) wobec jednostek zależnych	0	0
b) wobec jednostek współzależnych	0	0
c) wobec jednostek stowarzyszonych	0	0
d) wobec znaczącego inwestora	0	0
e) wobec jednostki dominującej	0	0
f) wobec pozostałych jednostek	10 410	8 029
- kredyty i pożyczki, w tym:	360	445
- inne zobowiązania finansowe, w tym:	177	108
- z tytułu wyceny terminowych transakcji walutowych	58	0
- umowy leasingu finansowego	119	108
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	7 316	4 479
- do 12 miesięcy	7 316	4 479
- zaliczki otrzymane na dostawy	22	78
- zobowiązania wekslowe	0	0
- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	1 398	1 787
- z tytułu wynagrodzeń	1 103	1 036
- inne (wg tytułów)	34	96
- pozostałe	34	95
Zobowiązania krótkoterminowe, razem	10 410	8 029

22.2. Zobowiązania krótkoterminowe (struktura walutowa)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) w walucie polskiej	6 454	5 872
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	3 956	2 157
b1) wartość w tys. EUR	532	334
wartość w tys. zł	2 356	1 424
b2) wartość w tys. USD	376	135
wartość w tys. zł	1 570	525
b3) wartość w tys. GBP	1	35
wartość w tys. zł	4	201
b4) wartość w tys. INR	335	48
wartość w tys. zł	21	3
b5) wartość w tys. CZK	72	0
wartość w tys. zł	5	0
b8) wartość w tys. JOD	0	1
wartość w tys. zł	0	4
b9) wartość w tys. THB	3	1
wartość w tys. zł	0	0
Zobowiązania krótkoterminowe, razem	10 410	8 029

W Grupie Kapitałowej podmiotem, który korzysta z kredytów jest wyłącznie Foxytech Spółka z o.o.

Według stanu na koniec 2016 roku Foxytech Sp. z o.o. posiada zadłużenie kredytowe w wysokości 359 545,81 zł w ramach linii kredytowej udostępnionej na podstawie umowy w ramach linii kredytowej udostępnionej na podstawie umowy o linię wieloproduktową zawartej z mBank S.A. w dniu 12.08.2016 r. z limitem 2 mln z ł. Również w ramach tej samej umowy bank wystawił gwarancje przetargowe na dwa postępowania przetargowe w TDSA na łączną kwotę 1,3 mln zł – czynne na dzień 31 grudnia 2016 r.

Pozostałe podmioty nie posiadają zobowiązań kredytowych. Aktualnie nie występuje zagrożenie niewywiązywania się z takich umów. Zobowiązania handlowe regulowane są na bieżąco. W 2016 roku w związku z wysokim poziomem środków finansowych

Grupa Kapitałowa uzyskała 127 490,84 złotych z tytułu odsetek od depozytów. Kwoty te w całości pozyskano w jednostce dominującej

Koszty finansowe w zakresie zapłaconych odsetek wyniosły 29 879,55 złotych i dotyczyły części odsetkowych rat leasingowych oraz płatności odsetek z tytułu kredytu w Foxytech Spółka z o.o.

Na dzień 31.12.2016 roku inne zobowiązania finansowe wynikają z kilku aktywnych umów leasingowych. Kwota zobowiązania płatnego po 31.12.2017 roku to 17 376,57 złotych. Zobowiązanie z tytułu tych umów, płatne do 31.12.2017 roku to kwota 119 645,28 złotych.

23. AKTYWA ORAZ REZERWA NA PODATEK ODROZCZONY

	w tysiącach złotych	
	2016	2015
23.1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego - zmiana stanu		
1. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, w tym:	60	43
a) odniesionych na wynik finansowy	60	43
2. Zwiększenia	80	60
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	80	60
- inne	80	60
3. Zmniejszenia	60	43
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	60	43
- odwrócenia się różnic przejściowych	60	43
4. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem, w tym:	80	60
a) odniesionych na wynik finansowy	80	60
- inne	80	60

	w tysiącach złotych	
	2016	2015
23.2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego - zmiana stanu		
1. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, w tym:	248	285
a) odniesionej na wynik finansowy	248	285
2. Zwiększenia	298	248
a) odniesione na wynik finansowy okresu z tytułu dodatnich różnic przejściowych (z tytułu)	298	248
- środki trwałe i wieczyste użytkowanie - przecena wg MSSF/MSR	219	231
- wycena dodatnia środków pieniężnych i rozrachunków	19	17
- inne	60	0
3. Zmniejszenia	248	285
a) odniesione na wynik finansowy okresu w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	248	285
- odwrócenia się różnic przejściowych	248	285
4. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem	298	248
a) odniesionej na wynik finansowy	298	248
- środki trwałe i wieczyste użytkowanie - przecena wg MSSF/MSR	219	231
- wycena dodatnia środków pieniężnych i rozrachunków	19	17
- inne	60	0

24. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	w tysiącach złotych	
	2016	2015
24.1. Inne rozliczenia międzyokresowe		
b) rozliczenia międzyokresowe przychodów	3 272	3 727
- długoterminowe (wg tytułów)	2 319	2 737
- dotacje rozliczane w czasie	2 319	2 737
- krótkoterminowe (wg tytułów)	953	990
- dotacje rozliczane w czasie	953	990
Inne rozliczenia międzyokresowe, razem	3 272	3 727

25. WARTOŚĆ GODZIWA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowej i wartości godziwej wszystkich instrumentów finansowych Grupy.

Klasy instrumentów finansowych	31.12.2016		31.12.2015	
	Wartość godziwa w tysiącach zł	Wartość bilansowa w tysiącach zł	Wartość godziwa w tysiącach zł	Wartość bilansowa w tysiącach zł
Aktywa:				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	14 039	14 039	11 234	11 234
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8 960	8 960	14 395	14 395
Zobowiązania:				
Leasing	137	137	248	248
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	10 410	10 410	8 029	8 029

*Pozycja nie obejmuje udziałów i akcji wycenianych w cenie nabycia, ze względu na brak możliwości wiarygodnego określenia wartości godziwej

Szacowanie wartości godziwej

Zgodnie z przyjętymi w roku 2009 zmianami do MSSF 7 w zakresie instrumentów finansowych, które są wyceniane w sprawozdaniu finansowym w wartości godziwej, co wymaga ujawnienia metod pomiaru wartości godziwej, pogrupowanych według następującej hierarchii:

- poziom 1 – ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,
- poziom 2 – na bazie wartości obserwowanych na rynku, ustalane przez odniesienie bezpośrednie (tj. do cen) lub pośrednie (tj. pochodne cen) do podobnych instrumentów istniejących na rynku,
- poziom 3 – ceny niepochodzące z aktywnych rynków (na bazie różnych technik wyceny nieopierających się o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe).

Aktywa i zobowiązania finansowe mierzone w wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku:

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem wartość
Stan na 31.12.2016				
Aktywa:	-	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane według wartości	-	-	-	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	-
Aktywa razem	-	-	-	-
Zobowiązania:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem wartość
Zobowiązania finansowe wyceniane według	-	58	-	58
- instrumenty pochodne	-	58	-	58
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-
Zobowiązania razem	-	-	-	-
Stan na 31.12.2015				
Aktywa:	-	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane według wartości	-	-	-	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	-
Aktywa razem	-	-	-	-
Zobowiązania:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem wartość
Zobowiązania finansowe wyceniane według	-	-	-	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	-	-	-
Zobowiązania razem	-	-	-	-

Znaczna część informacji, na podstawie których szacowana jest wartość godziwa, ma charakter wysoce subiektywny i wynika z indywidualnej oceny, w związku z czym może nie być dokładna. Generalna zasada szacowania wartości godziwej jest następująca: wartość godziwa instrumentów finansowych, które są w obrocie na aktywnym rynku jest ustalana na podstawie notowanych cen rynkowych na dzień bilansowy.

Wartość godziwa instrumentów finansowych, które nie są w obrocie na aktywnym rynku jest ustalana przy użyciu technik wyceny. W przypadku należności i zobowiązań zakłada się, że wartość nominalna pomniejszona o odpisy z tytułu utraty wartości w okresie wymagalności krótszym niż jeden rok, jest zbliżona do ich wartości godziwej.

26. UDZIAŁY NIEDAJĄCE KONTROLI

Prezentowane w kapitale własnym Grupy udziały niedające kontroli odnoszą się do następujących jednostek zależnych:

26.1. Udziały niedające kontroli	w tysiącach złotych	
	2016	2015
Sonel India Limited Ltd	1	10
Foxytech Sp. z o.o.	0	250
Udziały niedające kontroli razem	1	260

27. PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE**Przychody ze sprzedaży produktów**

27.1. Przychody netto ze sprzedaży produktów (struktura rzeczowa - rodzaje działalności)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
- mierniki i akcesoria	44 585	43 110
- usługi montażu	30 623	41 116
- inne usługi	3 485	2 922
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	78 693	87 148
- w tym: od jednostek powiązanych	0	0

27.2. Przychody netto ze sprzedaży produktów (struktura terytorialna)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) kraj	38 694	41 721
b) eksport	39 999	45 427
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	78 693	87 148

Przychody ze sprzedaży materiałów

27.3. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (struktura rzeczowa - rodzaje działalności)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
- towarów	2 595	3 032
- materiałów	393	284
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	2 989	3 316

27.4. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (struktura terytorialna)	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) kraj	391	282
b) eksport	2 598	3 034
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	2 989	3 316

Koszty działalności operacyjnej

27.5. Koszty według rodzaju	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) amortyzacja	6 071	7 154
b) zużycie materiałów i energii	43 085	48 325
c) usługi obce	4 687	4 235
d) podatki i opłaty	383	163
e) wynagrodzenia	18 094	16 461
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	3 679	3 317
g) pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu)	2 335	1 708
- podróże służbowe	842	646
- koszty reprezentacji i reklamy	1 161	766
- ubezpieczenia	324	296
- inne	8	0
Koszty według rodzaju, razem	78 334	81 363
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	552	-5 297
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	-7 343	-760
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	-10 371	-7 930
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-4 075	-5 160
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	57 097	62 216

28. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE**Inne przychody operacyjne**

28.1. Inne przychody operacyjne	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) rozwiązane rezerwy (z tytułu)	886	0
- rozwiązane odpisy aktualizujące	886	0
b) pozostałe, w tym:	135	159
- otrzymane odszkodowania	54	81
- różnice inwentaryzacyjne	11	0
- usługi dzierżawy	2	0
- zwrot podatków	6	2
- pozostałe	62	58
Inne przychody operacyjne, razem	1 021	159

Inne koszty operacyjne

28.2. Inne koszty operacyjne	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) utworzone rezerwy (z tytułu)	0	0
b) pozostałe, w tym:	135	330
- koszty odszkodowań	41	73
- różnice inwentaryzacyjne	0	85
- składki nieobowiązkowe	12	12
- koszty likwidacji składników majątku	51	62
- opłaty sądowe	0	45
- pozostałe	31	53
Inne koszty operacyjne, razem	135	330

29. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE**Przychody finansowe**

29.1. Przychody finansowe z tytułu odsetek	w tysiącach złotych	
	2016	2015
b) pozostałe odsetki	127	139
- od pozostałych jednostek	127	139
Przychody finansowe z tytułu odsetek, razem	127	139

29.2. Inne przychody finansowe	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) dodatnie różnice kursowe	413	297
- zrealizowane	376	424
- niezrealizowane	37	-127
c) pozostałe, w tym:	0	33
- przychody z operacji finansowych	0	9
- wycena terminowych transakcji walutowych	0	24
Inne przychody finansowe, razem	413	330

Koszty finansowe

29.3. Koszty finansowe z tytułu odsetek	w tysiącach złotych	
	2016	2015
a) od kredytów i pożyczek	14	0
- dla innych jednostek	14	0
b) pozostałe odsetki	16	20
- dla innych jednostek	16	20
Koszty finansowe z tytułu odsetek, razem	30	20

29.4. Inne koszty finansowe	w tysiącach złotych	
	2016	2015
c) pozostałe, w tym:	127	239
- koszty operacji finansowych	48	206
- wycena terminowych transakcji walutowych	58	0
- darowizny pieniężne	15	28
- pozostałe	6	5
Inne koszty finansowe, razem	127	239

30. PODATEK DOCHODOWY

30.1. Podatek dochodowy bieżący	w tysiącach złotych	
	2016	2015
1. Zysk (strata) brutto	8 815	13 219
2. Różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym (wg tytułów)	1 317	3 108
- wycena transakcji zabezpieczających	58	-24
- wyceny bilansowe	1	125
- rezerwy niepodatkowe	757	2 372
- koszty leasingu	-111	-166
- amortyzacja niestanowiąca kosztów podatkowych	168	262
- koszty reprezentacji	316	295
- podatkowe rozliczenie płac	71	61
- wpłaty na PFRON	83	44
- pozostałe	-26	139
3. Dochód zwolniony z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w SSE	6 346	9 473
5. Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	3 786	6 854
6. Podatek dochodowy według stawki 19 %	719	1 302
7. Podatek zapłacony	877	1 384
8. Kwota do zapłaty	-158	-82
9. Podatek dochodowy należny za okres rozrachunkowy	719	1 302

30.2. Podatek dochodowy odroczony, wykazany w rachunku zysków i strat:	w tysiącach złotych	
	2016	2015
- zmniejszenie (zwiększenie) z tytułu powstania i odwrócenia się różnic przejściowych	27	-51
Podatek dochodowy odroczony, razem	27	-51

30.3. Podatek odroczony i wpływ na wynik podatkowy	w tysiącach złotych	
	2016	Zmiana wartości 2016
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	298	50
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	81	21
Wpływ na wynik	0	28

Podmiot dominujący zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości nie rozpoznaje aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z przyszłych ulg podatkowych.
Sonel S.A. rozlicza ulgę strefową. Efektywna stopa podatkowa wyniosła w 2016 roku 8,2 %, podczas gdy w 2015 roku 9,4 %.

31. SPOSÓB OBLICZENIA ZYSKU (STRATY) NA JEDNĄ AKCJĘ ZWYKŁĄ ORAZ ROZWODNIONEGO ZYSKU (STRATY) NA JEDNĄ AKCJĘ ZWYKŁĄ

Zysk na jedną akcję zwykłą jest to kwota zysku netto ze sprawozdania z całkowitych dochodów za dany okres i podzielona przez średnioważoną liczbę akcji zwykłych z danego okresu. Średnioważona liczba akcji zwykłych jest obliczana, jako suma liczby akcji z końca każdego miesiąca danego okresu podzielona przez liczbę miesięcy w okresie.

Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą jest to kwota zysku netto w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za dany okres podzielona przez średnioważoną liczbę akcji z danego okresu powiększoną o średnioważoną potencjalną liczbę akcji, do wyemitowania których jednostka się zobowiązała.

Podmiot dominujący Sonel SA	2016	2015
Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru	W sztukach	
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	14.000.000	14.000.000

32. WYPŁATA DYWIDENDY

W okresie objętym sprawozdaniem nastąpiła wypłata dywidendy dla akcjonariuszy podmiotu dominującego za 2015 rok.

W dniu 25-05-2016 r. wypłacono dywidendę w łącznej kwocie 8.400 tysięcy złotych.

Zgodnie z uchwałą w sprawie podziału zysku podjętą w dniu 19-04-2016 r. przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Sonel S.A., akcjonariuszom Sonel S.A. wypłacona została dywidenda w wysokości 0,60 zł na jedną akcję. Liczba akcji objętych dywidendą wyniosła 14 000 000. Dzień dywidendy był ustalony na 10-05-2016.

Wszystkie akcje Spółki mają charakter akcji zwykłych.

W 2017 roku możliwa jest wypłata dywidendy za 2016 rok. Dywidenda, jaka zostanie zaproponowana Zgromadzeniu Akcjonariuszy to przedział od 20 do 43 groszy na jedną akcję, co stanowić będzie nie więcej niż 6 020 000 złotych. Pozostała część zysku za 2016 rok może zostać przekazana na kapitał zapasowy lub rezerwy.

33. PRZEPIŁY WY PIENIĘŻNE

W celu ustalenia przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej dokonano następujących korekt zysku (straty) przed opodatkowaniem:

Przepływy pieniężne korekty	w tysiącach złotych	
	2016	2015
Amortyzacja i odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	2 515	2 734
Amortyzacja i odpisy aktualizujące wartości niematerialne	3 545	4 419
Zyski (straty) mniejszości	-258	-83
Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	0	0
Zysk (strata) z aktywów (zobowiązań) finans. wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych przeniesione z kapitału	0	0
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	0	0
Zysk (strata) ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	-87	96
Zysk (strata) ze sprzedaży aktywów finansowych (innych niż instrumenty pochodne)	0	0
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	101	11
Koszty odsetek	26	15
Przychody z odsetek i dywidend	-128	-138
Koszt płatności w formie akcji (programy motywacyjne)	0	0
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	0	0
Inne korekty	-29	5
Korekty razem	5 685	7 059
Zmiana stanu zapasów	-5 114	-4 588
Zmiana stanu należności	-2 805	1 575
Zmiana stanu zobowiązań	2 546	166
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	-1 504	-832
Zmiany w kapitale obrotowym	-6 877	-3 679

30.2. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przedsiębiorstwa	w tysiącach złotych	
	2016	2015
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	8 960	14 395
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w CF	8 960	14 395

34. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

W ramach Grupy Kapitałowej Sonel istnieje powiązanie organizacyjne i kapitałowe pomiędzy Sonel S.A. i Sonel Instruments India Private Limited, Foxytech Spółka z o.o. oraz Sonel Test and Measurement Inc. Dla tych podmiotów Sonel S.A. jest podmiotem dominującym.

Spółka nie jest powiązana kapitałowo ani organizacyjnie z innymi niż w/w podmioty.

Sonel S.A. posiada 90 % udziałów w podmiocie Sonel Instruments India Private Ltd z siedzibą w Indiach.

Sonel S.A. posiada 100 % udziałów w podmiocie Foxytech Spółka z o.o. z siedzibą w Świdnicy.

Sonel S.A. posiada 100 % udziałów w podmiocie Sonel Test and Measurement Inc., z siedzibą w Stanach Zjednoczonych.

W okresie od dnia 01-01-2016 roku do dnia 31-12-2016 roku zakupy Sonel S.A. od Spółki Sonel Instruments India Private Ltd. wyniosły 23,2 tysiące złotych (5,3 tysiące euro) i dotyczyły wsparcia przy przygotowaniu ekspozycji Sonel SA na targach.

W okresie od dnia 01-01-2016 roku do dnia 31-12-2016 roku Emitent sprzedał firmie Sonel Instruments India Private Ltd. wyroby i usługi na kwotę netto przeszło 1 028,1 tysiące złotych (235,9 tysiące euro).

W okresie od dnia 01-01-2016 roku do dnia 31-12-2016 roku Sonel S.A. nabył od Foxytech Spółka z o.o. linię do legalizacji i wzorcowania liczników za kwotę 710 tysięcy złotych netto.

W okresie od dnia 01-01-2016 roku do dnia 31-12-2016 roku Emitent sprzedał firmie Foxytech Spółka z o.o. wyroby i usługi na kwotę netto przeszło 56,4 tysiąca złotych. Transakcje dotyczyły wynajmu pomieszczeń, sprzedaży drobnych materiałów oraz usług biurowych.

W okresie od dnia 01-01-2016 do 31-12-2016 roku nie miały miejsca żadne zakupy Sonel S.A. od spółki Sonel Test and Measurement Inc.

W okresie od dnia 01-01-2016 do 31-12-2016 roku Emitent sprzedał firmie Sonel Test and Measurement Inc. wyroby na kwotę 205,4 tysiąca złotych, co stanowiło 48,8 tysiąca dolarów.

Sonel SA nie zawierała transakcji z podmiotami powiązanymi innych niż typowe i rutynowe, zawierane na warunkach rynkowych.

Sonel SA nie zawierała transakcji z osobami powiązanymi.

Sonel Instruments India Private Ltd niedawno rozpoczął aktywność i polityka firmy dąży do zaistnienia na rynku indyjskim, wobec czego poziom marż stosowanych w relacjach z tym podmiotem zmierza do utrzymania konkurencyjnych cen wyrobów Emitenta na rynku indyjskim.

Nie występują żadne szczególne i istotne zmiany w zakresie współpracy z podmiotami powiązanymi.

Szczególne transakcje z personelem kierowniczym nie wystąpiły

Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi, niekonsolidowanymi jednostkami zależnymi oraz pozostałymi podmiotami powiązanymi nie występują.

35. AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Podmiot zależny Foxytech, w dniu 15-05-2015, podpisał umowę o linię produktową z bankiem mBank z siedzibą w Warszawie. Wśród produktów, do których dostęp miał Foxytech znajdowały się kredyt w rachunku bieżącym, gwarancje, akredytywy, i inne produkty bankowe. Łączny limit produktowy to 4 miliony złotych. Umowa była zabezpieczona w oparciu o weksel własny in blanco awalowany przez Sonel S.A., zaopatrzony w deklarację wekslową Foxytech Spółka z o.o. z dnia 15-05-2015. Umowa wygasta w dniu 14-05-2016, powodując jednocześnie utratę ważności w/w zabezpieczenia.

W dniu 12-08-2016 Foxytech ponownie uzyskał wsparcie mBanku, podpisując umowę o linię wieloproduktową. Podobny zakres produktów został ograniczony do łącznej kwoty 2 milionów złotych. Umowa jest zabezpieczona w oparciu o weksel własny in blanco awalowany przez Sonel S.A., zaopatrzony w deklarację wekslową Foxytech Spółka z o.o. z dnia 12-08-2016.

W 2017 roku planowane jest poręczenie kredytu, jaki może zostać udzielony podmiotowi zależnemu Sonel T&M Inc., z siedzibą w USA. Poręczeniu może podlegać kwota 150 tysięcy dolarów na rzecz Bank of the West, za pośrednictwem Banku BGŻ BNP Paribas Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie. Sonel S.A. w dniu 08-03-2016 udzielił pożyczki podmiotowi zależnemu Sonel T&M Inc., w wysokości 120 000 dolarów. Planowany okres trwania umowy to 3 lata. Możliwe są dalsze raty pożyczki. Przekazana kwota posłuży na realizację umowy przejęcia aktywów spółki w USA, której działalność w zakresie konsultingu, wypożyczania przyrządów pomiarowych i handlu miernikami jest przekazywana do podmiotu zależnego.

36. RYZYKO DOTYCZĄCE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Ryzyka, na które narażona jest Grupa Kapitałowa Sonel to:

- ryzyko rynkowe obejmujące ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności.

W procesie zarządzania ryzykiem najważniejszą wagę mają następujące cele:

- zabezpieczenie krótkoterminowych oraz średnioterminowych przepływów pieniężnych,
- wykonanie zakładanych prognoz finansowych poprzez spełnienie założeń budżetowych,
- osiągnięcie stopy zwrotu z długoterminowych inwestycji wraz z pozyskaniem optymalnych źródeł finansowania działań inwestycyjnych.

Ryzyko rynkowe. Ryzyko rynkowe jest wypadkową utrzymania ilości sprzedawanych wyrobów przy jednoczesnym zachowaniu marż na niezmiennym istotnie poziomie. Istnieje ryzyko wyparcia produktów krajowych przez nowe zaawansowane konstrukcje z krajów azjatyckich lub przez małe podmioty oferujące pojedyncze specjalistyczne przyrządy pomiarowe w atrakcyjnych cenach. W ocenie Emitenta na rynku krajowym najlepszym sposobem walki z tego typu konkurencją jest stała dbałość o wartość marki i najwyższej klasy jakość wyrobów. W zakresie sprzedaży eksportowej nie bez znaczenia pozostają kursy walut. Znaczące umocnienie się złotego utrudnia konkurowanie cenowe na rynkach zagranicznych. Ryzyko utraty rynków zagranicznych jest uznawane za niewielkie z uwagi na znaczące wzrosty na tych rynkach.

Ryzyko walutowe. Dotyka zakupów i sprzedaży. Z uwagi na brak wyraźnej ekspozycji walutowej między złotym a euro, ryzyko to ma charakter znikomy. W IV kwartale 2014 roku pojawiła się dodatnia ekspozycja walutowa w zakresie należności w dolarze amerykańskim. Poziom średniej ekspozycji walutowej w 2015 roku wynosił od 200 do 400 tysięcy dolarów na miesiąc. Jednostka Dominująca realizowała strategię zabezpieczeń poprzez korzystanie z opcji walutowych i forwardów. Spółka nie zawiera transakcji na rynkach finansowych w celach spekulacyjnych. Od strony ekonomicznej przeprowadzane transakcje mają charakter zabezpieczający przed określonym ryzykiem. Poziom ryzyka straty przy sprzedaży pozyskiwanych ze sprzedaży dolarów szacuje się na kwoty od 100 do 200 tysięcy dolarów. Spółka Sonel będzie dokonywała zabezpieczeń walutowych bazując na prostych instrumentach typu forward lub opcja walutowa.

Ryzyko stóp procentowych. Aktualnie ryzyko to występuje w podmiocie zależnym Foxytech. Poziom zaangażowania kredytowego to maksymalnie 2.000.000 złotych. Od 2017 roku ryzyko to dotyczy drugiej firmy podmiotu zależnego Sonel T&M Inc. Poziom ryzyka to aktualnie kwota 120 000 złotych udzielonej pożyczki.

Ryzyko kredytowe. Ryzyko kredytowe rozumiane jest, jako możliwość niewywiązania się ze zobowiązań przez dłużników Grupy. Jest to normalne ryzyko prowadzenia działalności. Emitent i podmioty z grupy minimalizują je poprzez monitoring należności oraz ubezpieczenie w KUKE SA. Spółki zależne stosują przedpłaty lub realizują transakcję tylko z odbiorcami, którzy w ich ocenie, są wiarygodnymi partnerami.

Ryzyko płynności. Grupa posiada znaczący poziom środków finansowych. Zagrożeniem dla płynności może okazać się konieczność wypłaty dywidendy przy jednoczesnym braku bieżących wpływów w tym także ze środków pomocowych Unii Europejskiej. W skrajnym przypadku Emitent będzie musiał uruchomić finansowanie zewnętrzne o charakterze krótko lub średnioterminowym. Kapitały Grupy są w przeważającej mierze kapitałami własnymi, co pozwala uznać to ryzyko za mało istotne. Na to ryzyko narażona jest spółka Foxytech. Do dnia dzisiejszego nie jest w stanie generować dodatnich przepływów finansowych, wobec czego ryzyko to występuje w tym podmiocie. Wobec kolejnych strat ryzyko to ulega systematycznemu zwiększeniu.

Podmioty zależne są narażone na to ryzyko w znacznie większym stopniu. Podmiot indyjski powinien w 2016 roku osiągnąć rozmiar sprzedaży pozwalający na utrzymanie dobrego poziomu płynności. Foxytech Spółka z o.o. aktualnie realizuje działalność z kapitału udziałowego. Spółka ta musi osiągnąć wolumen sprzedaży usług legalizacji i wzorcowania na poziomie przynajmniej zbliżonym do prognozy rentowności.

37. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Grupa Kapitałowa prowadzi bezpieczną działalność opartą głównie na kapitale własnym.

W niedużej mierze wspiera się kapitałem obcym w postaci zobowiązań handlowych.

Jednostka Dominująca w bardzo szybkim stopniu odzyskuje stan środków finansowych, zapewniających bezpieczeństwo funkcjonowania.

W razie konieczności wsparcia działalności kredytami korzysta z produktów elastycznych krótko i średnioterminowych.

Spółka Sonel S.A. regularnie wypłaca dywidendę na poziomie znacznej części wyniku finansowego.

Podmiot indyjski wspiera swoją płynność finansową podpierając się zobowiązaniami wobec jednostki dominującej.

Foxytech korzysta z kapitału założycielskiego i kredytu w rachunku bieżącym.

Podmiot amerykański planuje zaciągnięcie kredytu w USA oraz zaciągnął pożyczkę w Sonel S.A.

38. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

Po dniu bilansowym nie nastąpiły szczególne zdarzenia mogące w sposób szczególny wpłynąć na w przyszłe wyniki Grupy.

39. POZOSTAŁE INFORMACJE

W 2016 obraz Grupy Kapitałowej nadal zależy od wyników Sonel S.A.

W 2016 roku sprzedaż grupy sięgnęła poziomu 90% sprzedaży za rok 2015. Obniżkę odnotowano na poziomie podmiotu nadrzędnego oraz podmiotu z Indii. Tylko Foxytech Spółka z o.o. odnotowała wzrost sprzedaży. Należy zaznaczyć, że ten wzrost może wynikać z jednorazowego kontraktu. W Sonel S.A. wystąpił mniejszy, niż przed rekordowym rokiem 2015, poziom współpracy z grupą kapitałową Lincoln. Sprzedaż Sonel SA stanowi 96% sprzedaży grupy. Sprzedaż spółki indyjskiej to 3 %, podmiotu krajowego Foxytech to tylko 1 %, a spółka amerykańska nie rozpoczęła w ubiegłym roku działalności w zakresie sprzedaży.

Podobnie jak w zakresie przychodów tak każda inna pozycja rachunku wyników i bilansu zdominowana jest przez kategorie występujące w jednostce dominującej.

Zyski grupy powstały w 2016 roku wyłącznie w podmiocie Sonel S.A. Kapitał własny w 99 % pochodzi z podmiotu dominującego. Podobnie jak majątek trwały. Tylko w zakresie majątku obrotowego udział pozostałych podmiotów grupy przekracza 3 %.

Od 2009 roku Sonel S.A. realizowała program prac badawczo rozwojowych, objętych wsparciem unijnym, w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (Działania 1.4 Wsparcie projektów celowych i 4.1 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R). Ponadto spółka, od 2013 roku realizowała kolejny projekt dotowany ze środków unijnych, w ramach działania 1.4 POIG, realizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR). Tytuł projektu to: Opracowanie innowacyjnych urządzeń do pomiarów elektrycznych i bezpieczeństwa. Czas realizacji projektu: 02.01.2013 r. – 30.06.2015 r.

Dodatkowo firma Sonel w dniu 25.09.2012 r. podpisała umowę na dofinansowanie projektu pt. „Nowy analizator energii elektrycznej podstawą rozwoju technologii pomiarowych w firmie Sonel”. Projekt zrealizowano w ramach Priorytetu 1 „Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw (Przedsiębiorstwa i innowacyjność) Działanie 1.1, Schemat 1.1.A1 Dotacje inwestycyjne dla MŚP wspierające innowacyjność produktową i procesową na poziomie regionalnym zgodną z Regionalną Strategią Innowacji (z wyłączeniem projektów z zakresu turystyki) Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013.

W 2016 roku środki unijne zasiliły spółkę łączną kwotą 528,2 tysiące złotych.

W latach 2011-2016 wpływy dotacji wyniosły łącznie przeszło 9 180,2 tysięcy złotych.

Kwoty dotacji w momencie otrzymania zostają uznane za przychody przyszłych okresów. Ich aktywowanie jest proporcjonalne do rozliczenia kosztów amortyzacji aktywów trwałych związanych z opracowaniem produktów.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły procesy łączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności.

- Informacje o istotnych transakcjach nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych przedstawiają się następująco:

Nakłady na majątek trwały w 2016 roku	Wydatki 2016 dane w tysiącach złotych	Struktura
1. budynki i lokale	15,3	0,2%
4. maszyny urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania, komputery	800,4	11,9%
5. specjalistyczne maszyny i urządzenia	98,5	1,5%
6. urządzenia techniczne	77,0	1,1%
8. narzędzia przyrządy wyposażenie	269,3	4,0%
Oprogramowanie i inne wartości niematerialne	1 036,3	15,4%
R & D Prace badawczo rozwojowe	4 148,6	61,5%
Wydatki kosztowe wartościowe - remonty i naprawy główne	115,3	1,7%
Wydatki o wartości pozwalającej na zaliczenie w koszty, małowartościowe środki trwałe	187,4	2,8%
Suma końcowa	6 748,1	100,0%

W 2016 roku około 61,5 % wydatków dotyczyło nakładów na tworzenie nowych konstrukcji. W 2015 roku udział ten wyniósł 75,7%.

Na koniec 2016 roku nie wystąpiły istotne zobowiązania z tytułu nabycia majątku trwałego.

Żaden z podmiotów z Grupy nie jest stroną w sporach, których przedmiotem jest istotna wartość roszczenia.

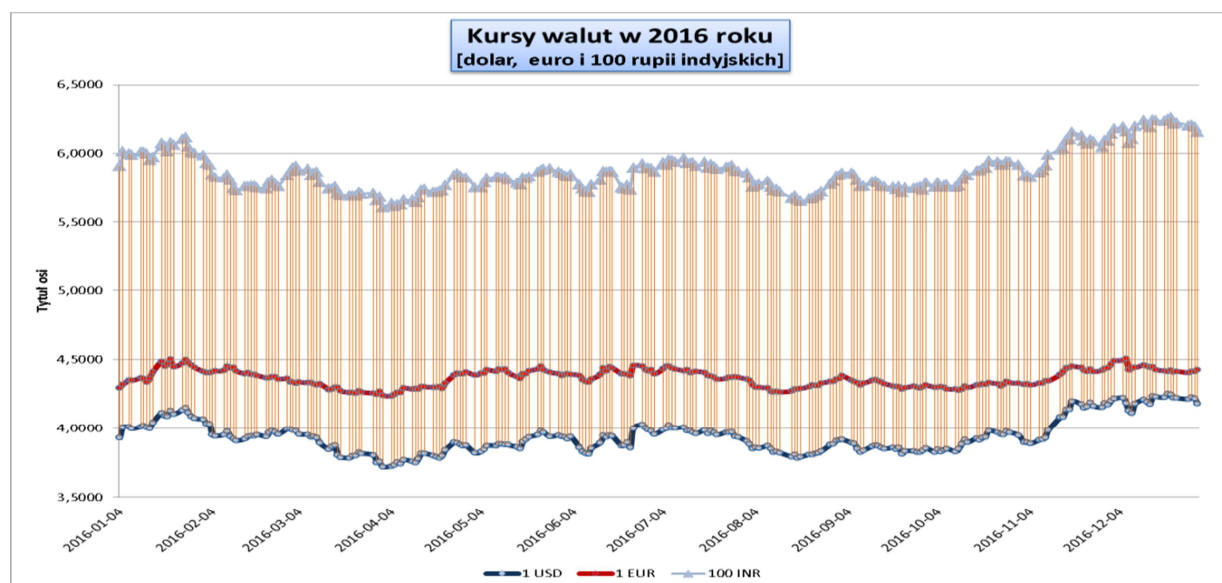
Sonel SA prowadzi windykację sądową o kilka nieznacznych kwot należności. Spółka w 2013 roku była stroną w kasacji o zwrot akcji wydanych pracownikowi w ramach programu motywacyjnego. Sprawa została rozpatrzona pozytywnie na rzecz Spółki. Na początku 2015 roku podjęte zostały działania w zakresie egzekucji praw wynikających z postępowania sądowego. Działania nie przyniosły jak dotąd rezultatu.

Podmiot zależny Foxytech jest powodem w sprawie sądowej.

W związku z udziałem w postępowaniach przetargowych toczą się postępowania odwoławcze przed Krajową Izbą Odwoławczą oraz proces przed Sądem Okręgowym w Krakowie w sprawie skargi na wyrok KIO złożonej przez FOXYTECH Sp. z o.o. W sierpniu 2016 roku Konsorcjum firm Foxytech Sp. z o.o. oraz Ningbo Sanxing Medical & Electric Co., Ltd. złożyło ofertę w dwóch postępowaniach przetargowych (2016/TD-CN/CN UZA/02780/S oraz 0279/S) na sprzedaż komunalnych liczników energii elektrycznej dla Tauron Dystrybucja S.A. Konsorcjum wygrało zadanie na dostawę liczników komunalnych 1 fazowych w pierwszym postępowaniu. Rozstrzygnięcie zostało zaskarżone przez konkurentów do KIO i w wyniku wyroku KIO z dnia 7 listopada 2016 r. w sprawach KIO 1942/16 oraz KIO 1952/16, konsorcjum FOXYTECH-SANKXING zostało wykluczone z postępowania przetargowego. W dniu 02 grudnia 2016 r. konsorcjum złożyło w Sądzie Okręgowym w Krakowie skargę na wyrok KIO. W dniu 08 marca 2017 roku Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił skargę konsorcjum Foxytech – Sanxing. Wyrok jest ostateczny i nie podlega zaskarżeniu. Nadal toczy się postępowanie w KIO sygn. Akt KIO 315/17 w związku z odwołaniem złożonym przez konsorcjum w sprawie rozstrzygnięcia w Postępowaniu nr 1 sygn.2016/TD-CN/CN UZA/02779/S. Pierwsza rozprawa odbyła się w dniu 07 marca i została odroczone do 30 marca 2017 r. W związku z oddaleniem skargi w Sądzie Okręgowym, konsorcjum Foxytech-Sanxing zamierza wycofać odwołanie w KIO.

Zmienność kursu walutowego pokazują poniższe zestawienia:

Kursy średnie NBP 2016	1 USD	1 EUR	100 INR
Średni kurs okresu	3,9435	4,3637	5,8672
Minimalny kurs okresu	3,7193	4,2355	5,6067
Maksymalny kurs okresu	4,2493	4,5035	6,2569

W 2016 roku zmienność wartości walut obcych wpływała na poprawę efektywności sprzedaży w Sonel S.A. Spółka realizowała głównie dodatnie różnice kursowe z uwagi na realizację sprzedaży w dolarach, które przez cały 2016 rok umacniały się. Przez cały rok utrzymywał się parytet euro do złotego na podobnym poziomie nieznacznie poniżej kursu z początku i końca roku. Ta okoliczność była neutralna dla Sonel S.A.

Odwrotnie działa wzrost wartości dolara w podmiocie Foxytech, który jest uzależniony od tego kursu dolara przy szacowaniu oferty liczników i innych towarów gdzie bazą są półfabrykaty lub gotowe produkty pozyskiwane z Chin. Wraz z umacnianiem się złotego rośnie konkurencyjność oferty. W 2016 roku tendencja była odwrotna.

- Informacje o niespłaceniu kredytu lub pożyczki lub naruszeniu istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu, do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego

W 2016 roku nie miały miejsca przypadki niespłacenia kredytu lub pożyczki lub naruszenia istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki.

- W przypadku instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej – informacje o zmianie sposobu (metody) jej ustalenia.

Nie wystąpiły takie przypadki.

Informacje dotyczące zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

Nie nastąpiły zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych Grupy

- Informacje dotyczącą emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych.

W 2016 nie miały miejsca emisja, wykup lub spłata nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych.

- Informacje dotyczące wypłaconej (lub zadeklarowanej) dywidendy, łącznie i w przeliczeniu na jedną akcję, z podziałem na akcje zwykłe i uprzywilejowane.

Grupa Kapitałowa nie jest stroną w sporach, których przedmiotem jest istotna wartość roszczenia.

40. WYBRANE DANE FINANSOWE PRZELICZONE NA EURO

WYBRANE DANE FINANSOWE	Dane w tysiącach złotych		Dane w tysiącach euro	
	2016	2015	2016	2015
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	81 682	90 464	18 667	21 617
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	9 608	13 170	2 196	3 147
Zysk (strata) brutto	9 991	13 380	2 283	3 197
Zysk (strata) netto	9 377	12 200	2 143	2 916
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	8 185	15 581	1 870	3 723
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-5 430	-4 711	-1 241	-1 126
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-8 140	-5 320	-1 860	-1 271
Przepływy pieniężne netto, razem	-5 385	5 550	-1 231	1 326
Aktywa, razem	89 747	87 537	20 286	20 541
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	15 932	14 527	3 601	3 409
Zobowiązania długoterminowe	17	140	4	33
Zobowiązania krótkoterminowe	10 410	8 029	2 353	1 884
Kapitał własny	73 815	73 010	16 685	17 132
Kapitał zakładowy	1 400	1 400	316	329
Liczba akcji (w szt.)	14 000 000	14 000 000	14 000 000	14 000 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych/ EUR)	0,67	0,87	0,15	0,21
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych/ w euro)	0,67	0,87	0,15	0,21
Wartość księgową na jedną akcję (w złotych/ w euro)	5,27	5,21	1,19	1,22
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w złotych/ w euro)	5,27	5,21	1,19	1,22
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w złotych/ w euro)	0,60	0,50	0,14	0,12

41. STRUKTURA WŁAŚCICIELSKA KAPITAŁU PODSTAWOWEGO

Na dzień przekazania raportu struktura akcjonariatu Sonel SA przedstawia się następująco:

Osoby z udziałem przekraczającym 5 %	Ilość akcji	Udział w kapitale	% głosów WZA	Wartość nominalna posiadanych akcji [zł]
Wieczorkowski Krzysztof	3 130 734	22,4%	22,4%	313 073,40
Folta Krzysztof	2 950 000	21,1%	21,1%	295 000,00
Nowakowski Mirosław	1 153 000	8,2%	8,2%	115 300,00
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK*	1 400 000	10,0%	10,0%	140 000,00
Walulik Jan	1 016 783	7,3%	7,3%	101 678,30
Sołkiewicz Tadeusz	996 400	7,1%	7,1%	99 640,00
Pozostali	3 353 083	24,0%	24,0%	335 308,30
Razem	14 000 000	100,0%	100,0%	1 400 000,00

* na podstawie danych z KDPW

Na dzień przekazania raportu struktura udziałów Foxytech Sp. z o.o. przedstawia się następująco:

Osoby z udziałem przekraczającym 5 %	Ilość udziałów	Udział w kapitale	% głosów WZA	Wartość nominalna posiadanych akcji [zł]
Sonel SA	40 000,00	100,00%	100,00%	2 000 000,00

W dniu 20-08-2016 Sonel S.A. nabyła 20 % udziałów za kwotę 120 000 złotych, stając się jednocześnie jedynym udziałowcem Foxytech Spółka z o.o.

Na dzień przekazania raportu Sonel posiada wszystkie akcje Sonel T&M Inc.

Na dzień przekazania raportu struktura udziałów Sonel Instruments India Private Limited. przedstawia się następująco:

Osoby z udziałem przekraczającym 5 %	Ilość akcji	Udział w kapitale	% głosów WZA	Wartość nominalna w rupiach indyjskich
Sonel SA	9 000,00	90,00%	90,00%	6 300 000,00
Shyam Ravindran	1 000,00	10,00%	10,00%	700 000,00
RAZEM	10 000,00	100,00%	100,00%	7 000 000,00

42. WYNAGRODZENIA ORGANÓW STANOWIĄCYCH SPÓŁEK W GRUPIE KAPITAŁOWEJ SONEL

Place Organów nadzoru w Grupie Kapitałowej Sonel przedstawiały się następująco:

Zarząd Sonel Spółka Akcyjna

Zarząd (dane w tysiącach złotych)	2015 rok	2016 rok
Wieczorkowski Krzysztof	560,5	846,3
płaca zasadnicza	360	376
premia zarządu	189,6	457,9
pakiet motywacyjny	6,1	7,6
wynagrodzenie chorobowe		
zasiłek chorobowy		
Świadczenia rzeczowe	4,8	4,8
Walulik Jan	514,1	806,6
płaca zasadnicza	300	316
premia zarządu	183,4	451,9
premia inna	19,8	26,3
pakiet motywacyjny	6,1	7,6
Świadczenia rzeczowe	4,8	4,8
Kwiatkowski Wojciech	353,2	601,1
płaca zasadnicza	192	208
premia zarządu	150,2	380,7
pakiet motywacyjny	6,2	7,6
Świadczenia rzeczowe	4,8	4,8
RAZEM	1 427,70	2 254

Rada Nadzorcza Sonel Spółka Akcyjna

Rada Nadzorcza (dane w tysiącach złotych)	2015 rok	2016 rok
Diakun Andrzej	20	25
Kasperek Andrzej	6	
Nowakowski Mirosław	12	15
Posadzy Maciej	12	15
Zając Stanisław	9	12
Siniarski Jan	6	15
RAZEM	65	82

Rada Dyrektorów Sonel Instruments India Private Limited.

Rada Dyrektorów (dane w tysiącach euro)	2015 rok	2016 rok
Shyam Ravindran	18,0	19,1
Wieczorkowski Krzysztof	0,0	0,0
Walulik Jan	0,0	0,0

Zarząd Foxytech Spółka z o.o.

Zarząd (dane w tysiącach złotych)	2015 rok	2016 rok
Andrzej Piesiak	96	96
Shou Xiongwei	72	
Andrzej Grymek		26

43. WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Umowę o badanie i ocenę sprawozdania finansowego za 2015 i za 2016 rok zawarła jednostka dominująca Sonel S.A. w dniu 28-04-2015, z firmą audytorską ECA Seredyński i Wspólnicy Spółka z o.o. Spółka komandytowa, z siedzibą w Krakowie, (obecnie UHY ECA Audyt Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w Krakowie), wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000418856, NIP 677-22-72-888 i wpisaną do rejestru KIBR, jako podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3115. Przedmiotem umowy jest:

1. Przeprowadzenie przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego Zleceniodawcy sporządzonego na dzień 30.06.2015 według MSR/MSSF wraz ze sporządzeniem raportu z przeglądu w języku polskim,
2. Przeprowadzenie przeglądu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zleceniodawcy sporządzonego na dzień 30.06.2015 według MSR/MSSF wraz ze sporządzeniem raportu z przeglądu w języku polskim,
3. Przeprowadzenie badania jednostkowego sprawozdania finansowego Zleceniodawcy sporządzonego na dzień 31.12.2015 według MSR/MSSF wraz ze sporządzeniem opinii uzupełnionej o raport z badania w języku polskim,
4. Przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zleceniodawcy sporządzonego na dzień 31.12.2015 według MSR/MSSF wraz ze sporządzeniem opinii uzupełnionej o raport z badania w języku polskim.
5. Przeprowadzenie przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego Zleceniodawcy sporządzonego na dzień 30.06.2016 według MSR/MSSF wraz ze sporządzeniem raportu z przeglądu w języku polskim,
6. Przeprowadzenie przeglądu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zleceniodawcy sporządzonego na dzień 30.06.2016 według MSR/MSSF wraz ze sporządzeniem raportu z przeglądu w języku polskim,
7. Przeprowadzenie badania jednostkowego sprawozdania finansowego Zleceniodawcy sporządzonego na dzień 31.12.2016 według MSR/MSSF wraz ze sporządzeniem opinii uzupełnionej o raport z badania w języku polskim,
8. Przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zleceniodawcy sporządzonego na dzień 31.12.2016 według MSR/MSSF wraz ze sporządzeniem opinii uzupełnionej o raport z badania w języku polskim.

Z tytułu wykonania prac objętych umową audytor otrzyma łączne wynagrodzenie w wysokości 28.000,00 zł netto, za każdy rok, w tym odpowiednio:

- Za prace opisane w punkcie 1 kwota wynagrodzenia to: 8.500 złotych
- Za prace opisane w punkcie 2 kwota wynagrodzenia to: 2.000 złotych
- Za prace opisane w punkcie 3 kwota wynagrodzenia to: 13.500 złotych
- Za prace opisane w punkcie 4 kwota wynagrodzenia to: 4.000 złotych.
- Za prace opisane w punkcie 5 kwota wynagrodzenia to: 8.500 złotych
- Za prace opisane w punkcie 6 kwota wynagrodzenia to: 2.000 złotych
- Za prace opisane w punkcie 7 kwota wynagrodzenia to: 13.500 złotych
- Za prace opisane w punkcie 8 kwota wynagrodzenia to: 4.000 złotych.

Łączna kwota z tytułu realizacji powyższych usług w odniesieniu do sprawozdań za 2015 i 2016 rok to 56 000 złotych.

Umowę o badanie i ocenę sprawozdania finansowego podmiotu zależnego Foxytech Spółka z o.o., za 2016 rok zawarto w dniu 01.02.2017 r. z firmą audytorską UHY ECA Audyt Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w Krakowie, wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000418856, NIP 677-22-72-888 i wpisaną do rejestru KIBR, jako podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3115. Przedmiotem umowy jest przeprowadzenie badania jednostkowego sprawozdania finansowego Zleceniodawcy sporządzonego na dzień 31.12.2016 według MSR/MSSF wraz ze sporządzeniem opinii uzupełnionej o raport z badania w języku polskim, Z tytułu wykonania prac objętych umową audytor otrzyma łączne wynagrodzenie w wysokości 5.000,00 zł netto.

Umowę o badanie i ocenę sprawozdania finansowego Foxytech Spółka z o.o., za 2015 rok zawarto w dniu 01.03.2016 r. z firmą audytorską UHY ECA Audyt Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w Krakowie, wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000418856, NIP 677-22-72-888 i wpisaną do rejestru KIBR, jako podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3115. Przedmiotem umowy jest przeprowadzenie badania jednostkowego sprawozdania finansowego Zleceniodawcy sporządzonego na dzień 31.12.2015 według MSR/MSSF wraz ze sporządzeniem opinii uzupełnionej o raport z badania w języku polskim, Z tytułu wykonania prac objętych umową audytor otrzyma łączne wynagrodzenie w wysokości 4.500,00 zł netto.

44. ZATRUDNIENIE

Informacje o przeciętnym zatrudnieniu w grupie kapitałowej, z podziałem na grupy zawodowe.

Informacje o przeciętnym zatrudnieniu z podziałem na grupy zawodowe	Dane w osobach	
	31.12.2015	31.12.2016
a) Pracownicy na stanowiskach robotniczych	74	80
b) Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	184	188
Zatrudnienie ogółem	258	268

Informacja o fluktuacji kadr	Dane w osobach	
	2015	2016
Liczba pracowników przyjętych	67	40
Liczba pracowników zwolnionych (-)	31	33
Razem	36	7

45. ZATWIERDZENIE

Sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2016 (wraz z danymi porównawczymi) zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki Dominującej w dniu 2017-03-27 roku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu			
Data	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
2017-03-27	Krzysztof Wieczorkowski	Prezes Zarządu	 SONEL S.A. PREZES ZARZĄDU mgr inż. Krzysztof Wieczorkowski
2017-03-27	Jan Walulik	Wiceprezes Zarządu	 SONEL S.A. WICEPREZES ZARZĄDU mgr inż. Jan Walulik
2017-03-27	Wojciech Kwiatkowski	Członek Zarządu	 CZŁONEK ZARZĄDU Dyrektor Handlowy Wojciech Kwiatkowski
Podpisy osoby odpowiedzialnej za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego			
Data	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
2017-03-27	Tomasz Hodij	Dyrektor Finansowy	 SONEL S.A. DYREKTOR FINANSOWY Tomasz Hodij
2017-03-27	Magdalena Andrzejewska	Główna Księgowa	 SONEL S.A. GŁÓWNA KSIĘGOWA Magdalena Andrzejewska